

M. ŞEHMUS GÜZEL

RUSYA - UKRANYA

24 Şubat 2022, 4.35

ekitap.ayorum.com

M. ŞEHMUS GÜZEL

RUSYA - UKRANYA

24 Şubat 2022, 4.35

ekitap biçiminde ilk sunumu: Aralık 2022

Yapıt: M. Şehmus GÜZEL

Teknik yönetmen ve kapak: Ferruh DİNÇKAL

Dizgi : MŞG

İSBN : Belki gelecek. Belki gelmeyecek. Zamana, duruma, gelişmelere bağlı.

Bu yapıtın yayın hakları yazarına aittir.

Kitaptan edinmek için iletişim : Gerekirse. Şimdilik ekitap.ayorum.com deyin, tıklayın, hediyemizdir.

İÇİNDEKİLER

SUNU	5
Ukranya - Rusya Bir : Finlandiyalılaştıramadıklarımızdan mısınız ?.....	9
Ukranya - Rusya İki: Nehir aynı nehir değışti tarih	19
Ukranya - Rusya Üç: Barış Yarış - Gaz ve Petrol ve Ateş	27
Ukranya - Rusya Dört: 24 Şubat 2022, Kiev, 4.35	33
Ukranya - Rusya Beş : Baldızım Haklı.....	38
Ukranya – Rusya Altı : “Boyalı Kuş”	43
NE İSTİYOR RUSYA ?	47
NATO MU DEDİNİZ ?.....	55
AMERİKA AMERİKA VE BAŞKAN	61
GELİNEN NOKTA: KEMİĞE DAYANAN	67
BARIŞ KARIŞ KARIŞ.....	70

SUNU

24 Şubat 2022’de Rusya ordusunun Ukranya’ya “girişiyile”, “saldırısıyla” başlayan ve günden güne yayılan, iki devleti a’dan z’ye saran savaş dramatik boyutlarıyla sürüyor.

Bu saldırı ve savaşla birlikte 1940’ların ikinci yarısından itibaren çizilen haritalar ve bu haritaların emrettiği sınırlar ve ilintili meseleler, iki devletin boyutları ve coğrafyaları içinde en canlı, en şiddetli, en sert, en belalı, en zoraki biçimiyle gündemimize oturdu.

Ne olup bittiğini biraz daha iyi anlayabilmek için olayları günü gününe izlemeye başladım.

İzlemek günde birkaç saatimi aldı. Almaya devam ediyor...

Epey şey okudum.

Epey radyo dinledim.

Epey televizyon izledim: Birçok tartışma, birçok belgesel, birçok tarihi film de.

Epey şey de yazdım. Bu konulara ilişkin makalelerimi genel olarak ayorum.com sitesinde yayınladım.

Bugünkü durum bu savaşın maalesef süreceğini gösteriyor.

Savaş ve yan etkileri bu iki devletle birlikte, Finlandiya, Estonya, Letonya, Litvanya, İsveç, Norveç, Polonya, Romanya, Moldavya, Belarus, Macaristan, Slovakya, Bulgaristan, Türkiye, Gürcistan, Ermenistan, İsrail, İran gibi yakın ve uzak komşularını da etkiliyor.

Avrupa’yı, Avrupa Birliği’ni (AB), Afrika’yı, Güney, Orta ve Kuzey Amerika’yı, Amerika Birleşik Devletleri’ni (ABD), Çin Halk Cumhuriyeti’ni (ÇHC), Hindistan Birliği’ni ve bütün dünyayı da.

Olayları, olup-bitenleri siyasi, diplomatik, askeri, ekonomik, toplumsal ve insani yönleriyle taraf tutmadan aktarmak olası mı? Taraf tutmadan yazmak, anlatmak. Savaşın nereden gelirse gelsin büyük bir bela olduğunu vurgulamak. Bu çalışmada bunu deniyorum.

Sonuçta ne olacağını, bu belanın nasıl biteceğini veya bitirileceğini beklemeden, şimdiki halde bildiklerimizle yetinerek bu ekitabı oluşturmaya başladım.

Pek çok şeyi yeniden okudum.

Ukranya-Rusya savaşına ilişkin birçok makaleyi de, iki devletin yakın siyasi tairhine ilişkin birkaç kitabı da.

Dahasını savaş belası sonuçlanınca yazmak üzere bugünlük bu ekitabla yetinebiliriz sanıyorum.

Rusya Federasyonu Başkanı Vladimir Putin, önceden tasarlandığı belli bir biçimde Ukranya haritasını yeniden çizmek için devletler hukukuna aykırı bir biçimde komşusuna saldırdı, bu saldırı Ukranya halkının yanıtı üzerine savaşa dönüştü ve bu savaş en dramatik boyutlarıyla sürüyor ve daha da süreceğe benziyor...

Bu belanın sonunda barış imzalanacak mı? Hangi koşullarda?

Savaş bitiminde ortaya adil, barışçıl, kalıcı yeni bir harita çıkacak mı?

Bu harita nasıl olacak? Halkları tatmin edecek mi?

Uluslararası camia, devletlerarası kurumlar ne diyecekler?

Yeni sınırlar aynen kabul edilecek mi? Bunun için ne yapılacaktır?

Daha bir dizi soruya burada veya zamanı gelince yanıt vermek gerek.

Bugün görünen Vladimir Putin'in Ukranya'nın Karadeniz ve Azov Denizi ile ilintisini kesmek, kuzeyde Karkov'dan güney-batıdaki Moldavya sınırının kuzeyine kadar giden çizginin doğusunda kalan Ukranya'yı, bugünkü Ukranya'nın yarısını veya biraz daha fazlasını, bu ülkenin en zengin bölgelerini, "almak" istediğidir.

Bizzat kendisinin saptadığı dini ("ortodoksluğun merkezi") ve tarihi ("Slav dünyasının beşiği") belirleyicileri sonucu belki başkent Kiev'i de.

Rusya Federasyonu Başkanı'nın tasarladıkları aynen gerçekleşebilir mi? Aynen gerçekleşecek mi?

Nelere yol açacak?

Göreceğiz.

Bugüne kadar gördüklerimiz korkutuyor.

Savaşın iki devletin sınırlarını aşması olasılığı, uzak ve yakın komşularına sıçraması tehlikesi daha da korkutuyor.

"İmparatorlukların dönüşü" yaklaşımı tutacak mı?

"Yeni Rusculuk" mu?

Ukranyalılar ve Ruslar "aynı halkın birer parçası" mı?

Savaşla birlikte savaşanlar yanında savaşa girmeyenlerin de yaşam biçimi değişti, hayatları yaşanılmaz birkaç boyut daha aldı:

Petrol ve gazın ve buğdayın fiyatı arttı.

Herşeyin fiyatı arttı.

İnsanoğlununki hariç: Ölü ve yaralı sayısı durmadan artıyor çünkü.

İki ülkeden de yurdunu terketmek zorunda kalanların sayısı da arttı. Polonya, Romanya, Türkiye, Gürcistan, Ermenistan Ukranyalıların ve Rusların sığındığı birer yeni yuvaya döndü.

Avrupa ekonomisi sarpa sarmaya başladı.

Hesaplı doğal gaz ve ucuz petrol olanakları sınırlanan, kesilen Almanya sanayii de.

Avrupa'da enflasyon artık iki rakamlı.

Yurttaşların alım gücü her gün biraz daha azalıyor.

Yoksullaşma yayılıyor: Coğrafi olarak, toplumsal kategoriler içinde kapsamını genişleterek.

Fiyatların aralıksız artışı sürüyor. Altmış öroya dolan günlük veya iki günlük alış-veriş çantası artık ancak yetmişbeş veya seksen öroya doldurulabiliyor.

Kış bastırıyor. Ukranya üşüyor.

Avrupa devletleri enerji bunalımından, ülkelerinde elektrik kesintisine gidilebileceğinden söz ediyor.

Bir saldırı, kanlı bir savaş, işte başa bela.

Nasıl başladı?

Nedenleri?

Nasılları?

Anlatmaya çalışmalı.

Olanaklarımız ölçüsünde.

M. ŞEHMUS GÜZEL,

PARİS, 22 ARALIK 2022

Ukranya - Rusya Bir : Finlandiyalılaştıramadıklarımızdan mısınız ?

Rusya Federasyonu (RF) Avrupa Birliği (AB) üyesi değil. AB ve RF arasında gaz, petrol ve genel olarak enerjiyle ilgililer hariç ticari alış-verişlerin çok sıkı olduğu da söylenemez. Ama Rusya Federasyonu'nun AB DÜZEYİNDE VE/VEYA AB ÜYESİ DEVLETLERİN İÇİNDE çıkarlarına uygun ve yakın bulduğu önemli siyasetcilerle arası çok iyi. Onları asla öksüz bırakmıyor.

RF bir devletin iç ama bilhassa kendisine ve çıkarlarına yönelik dış siyasetinde etkili olabilmek arzusuyla yakın geçmişte önemli siyasi görevler yüklenmiş, kamuoyunda tanınan üst veya çok üst düzeydeki siyasetcileri "transfer" ediyor, "kendi renklerine" bağlıyor. Başka devletler de benzer şeyleri yapmıyor değil.

RF'in bu yönelişi benimsemesindeki öncül amaçlarından biri de kendisini kendi istediği biçimlerde ve ölçülerde tanıtabilmek. Bu öteden beri hakkında bunca kötü söz edilen, alabildiğine eleştirilen, "karalanan", yeterince tanınmadığı için hakkında her söylenene neredeyse herkesin hemen inandığı, yalanlama da yayınla(ya)mayan bir devlet için çok önemli.

Bu nedenlerle olmalı RF taraf tutmadan, ayrı gayrı demeden siyaset dünyasının bütün yelpazesinden, yelpazenin içindeki her partinin her üst kesiminden siyasetciyle ilişki kuruyor :

Sosyaldemokrat, klasik sağ, ortasağ partilerden kim olursa kendisine bağlıyor. Açık bir biçimde. Mutlaka kapalı biçimlerde olanları da vardır ama onları bugün hemen bilmemiz mümkün değil. Merak edenlere arşivlerin zamanı gelince açılmalarını beklemelerini tavsiye ederim...

Evet siyasi parti bakımından kim olursa olsun “alınıyor” ama yine de eski başbakanlar ve eski bakanlar öncelikle tercih ediliyor, ellerinden tutuluyor, sadece onlara “yürü ya kulum” deniyor.

Evet RF transferde aşırı sağ partileri de ihmal etmiyor. Örneğin Fransa’daki ırkçı ve aşırı sağcı partinin öteden beri finansmanlarından birinin Rusya olduğu yazılıyor. Söyleniyor. Yalanlanmıyor.

Macaristan Başbakanı ile ilişkiler mükemmel.

Brezilya Başkanı Jair Bolsonaro ile de ilişkiler çok iyi... adı geçen 17 Şubat 2022’de Moskova’daydı. (Başkanlık seçimini kaybeden Bolsonaro görevi 1 Ocak 2023’te seçimi kazanan Lula’ya devredecek.)

İşte RF’in “çalıştırdığı” önemli siyasetçilerden bilinen, isimleri kamuoyuna yansımış, dolayısıyla devlet sırrı olmaktan çıkmış örnekler :

En başta Avrupalı eski siyasetçileri transferiyle özellikle dikkat çeken Rusya Federasyonu’nun kamu malı doğal gaz ve petrol şirketlerini alalım :

Bu konudaki iki örnek olarak yıllardan beri rus petrol şirketlerinin birincisi Rosneft’in yürütme kurulunda görev yaptıktan sonra yürütme kurulu başkanlığına getirilen Almanya Federal Cumhuriyeti eski başbakanlarından Gerhard Schroder’i ve haziran 2021’de aynı kurula atanan Avusturya Federal Cumhuriyeti Dışişleri eski bakanı bayan Karin Kneissi’yi anabiliriz...

Schröder aynı zamanda rus gaz şirketi Gazprom yürütme kurulu üyesi, ve belki Haziran 2022’de bu dev şirketin yürütme kurulu başkanlığına seçilecek(ti).

Schröder'in bir kasketi daha var : Gazprom'un yapımını üstlendiği ve Ukranya kriziyle ismi sık sık yinelenen Nord Stream 2 Hisse Senetleri Komitesi başkanı kasketi.

Fransa siyaset dünyasından da eski başbakan François Fillon gibi örnekler var. daha sonra göreceğiz.

Schröder "Ukranya krizi"nde elbette Rusya Federasyonu'nu destekledi ve Rusya'nın bütün yaptıklarının haklı ve yerinde olduğunu söyledi. Söyledikleri, yazdıkları ve anlattıklarıyla hâlâ etkili olduğu iktidar, cumhurbaşkanı, hükümet, başbakanlar, bakanlar siyasi partiler, silahlı kuvvetler düzeyinde ve kamuoyunda RF'nun daha iyi tanınmasına uğraştı. Kimi açıdan başarılı olduğunu söylemek mümkün.

Angela Merkel'in de kimi rus tezlerine karşı olmadığı, yatırımda işbirliğinden, ortaklıktan kaçınmadığı, RF Başkanı Viladimir Putin ile birçok konuda iyi anlaşığı biliniyor.

Rusya'dan Almanya'ya doğal gazı en güvenli biçimde getirecek Nord Stream 2 doğal gaz boru hattı bu karşılıklı anlaşmanın, uyuşmanın ve Schröder'in "çalışmalarının" ürünlerinden biridir.

Ama ne olursa olsun Almanya'nın enerji açısından tek bir devlete bu kadar "bağımlı" olması yine de garip.

Merkel'in ABD başkanları ve değişik yönetimleriyle her zaman yüzde yüz uyum içinde olmadığını da eklemeli. Trump'u pek beğenmediği, onunla anlaşamadığı defalarca medyaya yansdı.

Almanya'nın yeni Başbakanı ve yeni Dışişleri Bakanı da ABD'nin her söylediğine peki demiyor.

Son örneklerden biri olarak 19 Şubat 2022'de Dışişleri Bakanı'nın dolaylı bir dille ABD Başkanı, Başkan Yardımcısı, Dışişleri Bakanı ve diğer yöneticilerinin Rusya'nın mutlaka Ukranya'ya saldıracağını

ifade etmelerini ve bunu sık sık yinelemelerini şaibeli bulduğunu söylemekten kaçınmadı.

“Yanıltmaya yönelik” açıklamalar diye nitelendirdi.

Genel olarak Almanlar, Amerikalıların “Sizi nazilerden kurtardık, bize teşekkür etmekten asla vazgeçmeyin, her söylediğimize yüzde yüz inanın” yaklaşımından yaka silkiyorlar. Ama ABD bir türlü bunun farkına varmıyor veya farkına varmak istemiyor. Veya duymamazlıktan geliyor.

Ama bu vurdumduymazlık artık dayanılmaz boyutlar kazandı. ABD yöneticilerinin söyledikleri inandırıcılıklarından kaybetti.

Örnekleriyle bilinen kimi konuda Almanya yöneticileri ABD’ye muhalif olduklarını damlara çıkıp bağırıyor ama duymasını istediklerinin kulağına fısıldıyor.

Bir örnek :

Almanya NATO’nun ömrünü tükettiğini ve artık Avrupa güvenliği ve savunması için yeni ve avrupalı (Made in Europe) yöntemlerin bulunmasını, uygulanmaya konulmasını istiyor. 17-20 Şubat 2022’de Münih’te yapılan “Münih Security Conference”ın (msc) amaçlarından biri de budur.

Bir örnek daha :

Almanya Ukranya’nın NATO üyesi olmasına taraftar değil. Ama bunu savaş çığılıkları atan ABD’ye karşı barbar bağırıyor. SDP’li yeni Başbakan 14 Şubat 2022’de Moskova’da ziyaret ettiği Putin’le birlikteyken gazetecilere aynen şunu söyledi : “Ukranya’nın NATO üyesi olması programda değil” hem de çok uzun yıllar boyunca.

Fransa da Ukranya’nın NATO üyesi olmasını istemiyor.

Fransa Ukranya'nın nötr devlet statüsünde NATO ile "karşılıklı işbirliği" formülünden yana. Finlandiya ile NATO arasındaki işbirliği örneği alınarak.

Bu nedenle bu yeni krizle birlikte Fransızcaya yeni bir kelime kazandırıldı : "finlandisation". Türkçeye "finlandiyalaştırma" biçiminde çevirebiliriz.

Ukranya'yı yakın gelecekte bekleyen statü bu olmalıymış : Finlandiyalaşmak !

Kimi iyi gazeteci ve sıkı gözlemci bugünkü Ukranya iktidarının bile bu çözüme kötü gözle bakmadığını ileri sürüyor.

Fransa'nın NATO'nun "cenaze namazı"nın kılınmasını birkaç yıldan bu yana açık bir biçimde istediğini de biliyoruz.

Fransa cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un çok yakın bir geçmişte bu örgütün "beyinsel ölümün"nden söz ettiğini de anımsayabiliriz.

Son günlerde bunun bir örneğini daha gördük :

7 Şubat 2022'de Moskova'da Putin'le görüşmesinden sonraki ortak basın toplantısında, Macron bir kez bile NATO kelimesini ağzına almadı.

Dahası Fransa yıllardır Avrupa Birliği'nin yeni koşullara, şartlara, gelişmelere göre kendi savunmasını bizzat ele almasını ISRARLA VE İNATLA SÜRDÜRÜYOR.

Bu vesileyle NATO'YA YÖNELİK birinci ve en kararlı eleştirilerin 1960'lardaki Fransa Cumhurbaşkanı Charles De Gaulle'den geldiğini anımsatmak isterim.

Bu örgütten ayrılmaya kadar giden De Gaulle unutulmadı... Macron Charles De Gaulle'ün izinde :

Nitekim Moskova'daki basın toplantısında açıkca ve birkaç kez Ukranya ve Rusya arasındaki meselenin "avrupai" olduğunu ve çözümünün "format Normandie" içinde bulunmasını ileri sürdü.

Macron "Normandiya formatı" terimiyle Şubat 2015'te, Rusya ile Ukranya arasındaki sorunlara çare bulmak üzere Fransa'nın Normandiya bölgesinde biraraya gelen Almanya, Fransa, Rusya, Ukranya dördlüsüne gönderme yapıyor. Öncelikle.

Tükçesi Macron bu meselede ABD'nin ve / veya İngiltere'nin herhangi bir biçimde "katkısını" istemiyor. Bunu apaçık bir biçimde söylemiyor ama anlaşılabilir bir şekilde aktarıyor.

Artık bunun saklısı gizlisi kalmadı :

Fransa ABD'nin ve bu meselede ABD'nin birincil müttefiki İngiltere'nin müdahalesine karşıdır, bu sorunun avrupalı ve konuyla öteden beri yakından ilgili dört Avrupa devletine bırakılması yanlısıdır. Macron'un Rusya Federasyonu Başkanı ile anlaştıkları noktalardan biri, belki en önemlisi budur.

Macron Avusturalya'ya sattığını umduğu denizaltıların ABD ve kuliste İngiltere, tarafından sifonlanmasını da unutmadı. Hazmedemedi. Daha birkaç ay önceki hikaye.

Ayrıntısına girmiyorum ama Ukranya'nın ve hatta Gürcistan'ın NATO üyesi yapılması konusunun, 2007'deki NATO toplantısının bitiş bildirgesine ingiliz diplomasininin bir emrivakisiyle konulduğu ve kötü niyetli bir eylem niteliğini taşıdığı da artık biliniyor.

Bugün bu iki devletin NATO üyesi olmaları artık AB'nin iki büyük devletinin, Almanya Federal Cumhuriyeti ve Fransa Cumhuriyeti'nin gündeminde veya programında yer almıyor.

ABD'ye gelince, ABD'nin AB ve genel olarak Avrupa ile ilişkilerinde hiç değişmediğini söylemek abartma olmayacak, yani :

Hâlâ Avrupa'ya yönelik güvenlik, savunma, istihbarat meselelerini bizzat saptamak ve denetlemek istiyor.

Hâlâ Rusya'nın Avrupa devletleri için bir "tehdit" olduğunu ileri sürüyor.

Bu ve benzeri iddialarına istisnasız bütün müttefiklerinin gözü kapalı inanmasını arzuluyor, gerekince emrediyor.

Yoksa sinirleniyor.

7 Şubatta Moskova'daki basın toplantısında ve bu konudaki bütün yazılı metinlerinde RF Başkanı ve yetkilileri konuşulmasını, görüşülmesini istedikleri konunun ismini "Avrupa güvenlik ve savunma sorunları" biçiminde saptadılar. Böylece RF, kendi açısından meselenin, krizin, savaş tehlikesinin sadece Rusya ile Ukranya arasındaki bir mesele olmadığını, bütün Avrupa'yı yakından ilgilendiren bir mesele olduğunu vurgulamaktadır.

ABD de bu konuların böyle bir çerçeve içinde, avrupalı bir yapı içinde, tartışılmasına, görüşülmesine karşı olmadığını açıkladı.

Elbette diplomatik ve kuralları karşılıklı resmi yazışmalarla yapılmalı. Aralık 2021'den bu yana bu konuda RF ve ABD arasındaki yazışmalar sürüyor. RF Dışişleri Bakanlığı bu alandaki son iletisini 17 Şubatta gönderdi.

NATO, tarihi zamanında "komünizmin" yayılmasını önlemek için kuruldu. Zaman geçti. Bizzat ABD'li tarihçiler ve siyasetbilimciler ve her türlü uzmanlar "Duvar'ın Düşmesi"yle "komünizmin" öldüğünü ilan ettiler. O halde NATO'nun varlık nedeni kalmadı. O halde NATO da, NATO'ya karşı Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) tarafından kurulan ve Duvar'la birlikte yıkılan Varşova Paktı gibi, Tarih'teki yerini almalı.

ABD Avrupa'nın işlerine olur-olmaz bulaşmamalı.

Avrupa kendi savunmasını kendisi yapmalı, gerekirse kendi güvenlik örgütünü, ordusunu, polisini, istihbarat birimlerini bizzat kurmalı. Böylece ABD'in askeri, polisiye, siber casusluk ve istihbarat vesayetinden kurtulmalı.

NATO'nun meşruiyeti için Rusya Federasyonu neden "yeni düşman" olsun ? Neden sadece ABD çıkışlı kaynaklar ve "uydu aracılığıyla verilen fotoğraflar" tek doğrular olsun ?

Irak Cumhuriyeti'ne saldırı için ABD Dışişleri Bakanı'nın BM'deki toplantıda kameralar karşısında sol eliyle salladığı "kitle kıyımı silahı" gösterisi / kuyruksuz yalanı unutulmadı. Afganistan fiyaskosu da.

Bunlar ve başka örneklerden sonra ABD'ye, verdiği bilgilere, belgelere, uydu fotoğraflarına inanmak, güvenmek mümkün mü ?

Hele süreç içinde müttefiklerinin ABD ile itimat ilişkisi darbe üstüne darbe yedikten sonra.

ABD'nin Ukranyalılara "Size silah, filtreli sigara, sakız vesaire gönderebiliriz, kusura bakmayın biz hiçbir askerimizin bizzat savaşa katılmasını istemediğimiz için savaşmaları için asker göndermeyeceğiz, siz tek başınıza bu işin altından kalkabilir, 'Rus Ayısı'nın hakkından gelebilirsiniz, haydi erken yola çıkın, anca varırsınız !" demelerine şaşdırmamak mümkün mü ?

Dediklerine nasıl inanmalı ?

Her gün ve her gece gazetelere iletilen ve uydularca alındığı iddia edilen fotoğraflara nasıl güvenilebilir ?

ABD Başkanı "Demokrat" Biden'in "Ukranya için savaşmayız" demesine inanabiliriz sanıyorum (Belki de inanmamalıyız). Afganistan fiyaskosundan sonra "çocuklarının tabutlar içinde ülkeye dönmesine" kimse kayıtsız kalamayacak korkusuyla olmalı.

Belki de silahlanmak yarışında artık birinci olmak üzere olan Çin Halk Cumhuriyeti ile Pasifik Okyanusu taraflarında hesaplaşmak için askerlerini o yönlere gönderecek. Bakalım.

Defalarca “Diplomat ailelerinizi ülkeye çekerek, büyükelçiliğinizi başka bir kente taşıyarak (Ukranya’nın batısındaki Liviv’e. MŞG) ve savaş çıkmak üzereymiş gibi abartılı açıklamalar yaparak, ülkemizde panik havası yaratıyorsunuz, yabancı yatırımcılarımızın kaçmasına yol açıyorsunuz” diyerek ABD’yi uyarmak zorunda kalan Ukranya Başkanı Volidimir Zelenski bile savaş istemiyor.

19 Şubatta Münih’te ABD’nin alarmist / “alarm verici”, panik yaratıcı demeçlerden vazgeçmesini de istedi. Bir kere daha.

Bugünkü verilere göre, savaşı isteyen tek devlet ABD : Ama savaşa bizzat katılmadan. Bu işte bir gariplik var. Ama ne ?

Bir savaşla Avrupa’ya gelip yerleşen ABD yeni bir DÜNYA SAVAŞI OLMADAN Avrupa’nın kapısı önüne konulacak mı ?

Yapıl(a)mayacak bir savaş NATO’nun sonunu getirecek mi ? Göreceğiz.

Savaş çıkarsa nasıl gelişir ? Hiçbir AB üyesi Ukranya için silahlı savaşa taraftar değil. 19 Şubatta Fransa ve Almanya en yetkili ağızlardan bunu bir kez daha dile getirdiler.

Ukranya ile yeni kriz, sonucu ne olursa olsun, NATO’nun ve ABD’nin Avrupa’daki varlık neden(ler)inin her kesimde ciddi biçimde tartışılmasını güncelleştirdi. Ve bu tartışma genişleyerek sürmeye aday. Mutlaka.

Peki ABD neden savaş istiyor ?

Bu sorunun yanıtını ve savaş çıktı mı çıkmadı mıyı ve getireceklerini, dertleri ve meseleleriyle aşağıdaki bölümde bulmaya çalışalım. (20 Şubat 2022'de ayorum.com'da yayınlandı.)

Ukranya - Rusya İki: Nehir aynı nehir değişti tarih

Mihail Şolohov 1965'te Nobel Edebiyat ödölünü aldıktan sonra ...
Ve Durgun Akardı Don romanı türkçeleştirilmiş ve kapış kapış kapışılmış merak ve heyecanla okunmuştu.

O günlerde ölkemizde siyasi bakımdan çevre koşulları elverişliydi.
Türkiye İşçi Partisi 15 milletvekiliyle siyasi tarihimize yeni bir sayfa açmıştı. Mekteb-i Mülkiye'de dört ciltlik romanı okumayanlara "cahil" gözöyle bakılıyordu.

Hepimiz elimizde kitabın bir cildi yurttaki odamızda, balkonda, "bahçede", kantinde okuyorduk.

Kitaplarımızı paylaşıyorduk. Dört cilt elden ele dolaşıyordu.
Bendeniz kitapları okudukça Karadeniz uşaklarından "Moruk" Hikmet'e teslim ediyordum, O da Hurşit Kemal'e. Hurşit Kemal de Savaş Dizdar'a...

Evet kitaplar elden ele dolaşıyordu, okunuyordu, tartışılıyordu.

Rus Devrimi'nin öyle çok uzaklarda çok eskilerde değil kırk yıl kadar önce Karadeniz'in hemen öte yakasında, Zonguldak'ın ve İstanbul'un tam karşısında, "komşularımızda" gerçekteştiğini anlıyor ve heyecanlanıyorduk.

Bolşeviklerin işinin devrimle bitmediğini de öğreniyorduk...

Romanda anlatılanlar Şolohov'un doğup büyüdüğü, anasının kökenlerinin indiği bir bölgede geçiyordu: Ukranya taraflarında ama Rusya'dan da pek uzakta değil. Don'un Azov Denizi'yle buluşmasına yakın mekanlarda. Yakınımızda.

Aradan kaç yıl geçti? Bir yüzyıl diyelim. Bugün Rusya ve Ukranya arasındaki Donetsk ve Louhansk bölgeleri yeniden gündemde.

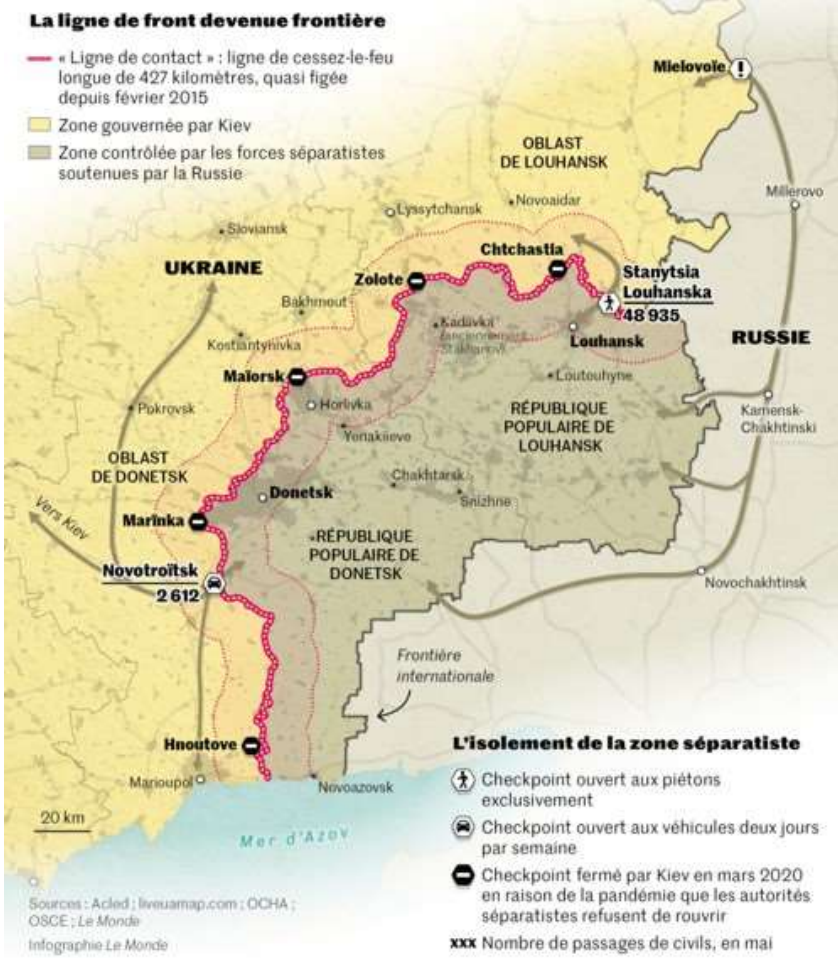
Rus nüfusun çoğunlukta olduğu bu iki bölge oldum olası özerk yönetime sahiptir. 2014'te Ukranya Cumhuriyeti'nin güya "pro-occidental" / "batıyanlısı", özüyle ve sadece Amerikancı başkanı bu iki bölgenin öteden beri sahip olduğu geniş özerkliğini kaldırıp tümüyle merkeze bağlamak isteyince, geleneksel olarak mücadeleciler, rus kimlikleri, rus dili ve gelenekleriye övünen, rusca konuşan geçmiş

dönemlerin madenci proleter ailelerini ukranyalılaştırmak arzusunu açılınca ve uygulamaya kalkınca halk isyan etti. Görüşmek, karşılıklı konuşmak, ortaklaşa bir sonuca ulaşmak olanağı verilmeyince savaş başladı. Bu savaş, Eylül 2014'teki ateşkese rağmen sürdü. Bugünlerde süren, zaman zaman beter alevlenen yine bu savaştır:

Ukranya ordusu ile Rusya'nın desteklediği iki özerk bölgenin askerlerinin savaşı...

2014'ten günümüze sekiz yıl geçti, resmi ve güvenilir rakamlara göre bu zaman dilimi içinde 13 belki 14 bin kişi öldü(rüldü).

Dahası Ukranya başkanı ile NATO'ya üye olmak isteğini yeniden gündeme getirdi ve bar bar bağırmağa başladı.

Ukranya'nın geçmiş yöneticilerinin daha 2006'da Kırım'da NATO ile deniz manevraları yapmak üzere girişimi buhrana yol açmışken, ilişkileri germek için en iyi yolun NATO'ya üyeliği gündeme

getirmek olduğu bilinirken. Rusya ile etle kemik gibi birbirine kenetli iki ülke arasına nifak sokmak bu olmalı. Bir nceki bölümde kimi gelişmeleri yazdım, burada yinelemeyeceğim ama tarihi bir olayı da kıyaslamak için anımsatmak isterim:

Ekim 1962’de ABD, SSCB’nin Küba’ya son model uzun menzilli atom başlıklı füzeler yerleştirdiğinin farkına varınca, “kırmızı izđimiz aşıldı” diye nara atmış ve dünya aniden bir dya savaşının eşiğine dayanmıştı. SSCB savaşa karşı olduğu için ve malum başka nedenler sonucu füzelerini çekmiş üçüncü dünya savaşının eşiğinden dönmüştük.

Bugün Rusya Federasyonu’nun burnunun dibine 1962’dekilerden daha modern daha öldürücü füzeler ve başka tür ölüm makinaları yerleştirmek hangi Kitaba sığıyor ? Küba’ya saldırı yapılmış ve bir yenisinin yapılabilirliği olasılığı varken SSCB’nin vazgeirici amaçlı füzeleriyle ABD’ninkileri, pardon düzeltiyorum ABD’ninkileri değil NATO’nunkileri bir tutmak mümkün mü?

Değil.

18-20 Şubat 2022’de, 1999’dan beri geleneksel olarak her yıl yapılan Munich Security Conference sırasında atılan nutuklarda, karşılıklı konuşmalarda ve aynı günlerde, Haziran 2022’ye kadar Avrupa Birliği dönem başkanı olarak Emmanuel Macron’un “cretsiz arabulucu” rolünü oynayarak Rusya ve Ukranya başkanlarıyla yürüttüğü TELEFON DİPLOMASİSİ ve diğer diplomatik girişimlerin sonucunda, bugün, 21 Şubat 2022’de, şunları saptıyoruz:

ABD yanıldı, uyarısı, “öngörüsü” doğru çıkmadı: Rusya Federasyonu Ukranya Cumhuriyeti’ne saldırmadı. (Üç gün sonra saldıracak.)

Rusya Federasyonu ilk kez Münih Security Conference’ya katılmadı. ABD Başkan Yardımcısı’na ve Ukranya Cumhurbaşkanı’na şov yapmak olanağı vermemek için olduğu söylendi.

Almanya Federal Cumhuriyeti yöneticileri, Başbakan ve Dışişleri Bakanı, ismini vermeden ABD’nin sunduğu “kaynaklara” güvenilemeyeceğini ve “kendi kaynakları” bulunduğuun belirttiler. Uzaydan alınan fotoğrafların yalanı ikindiye kadar bile sürmüyor artık.

Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) Rusya Federasyonu’nu desteklediğini açıkladı. NATO’nun genişlemesine son verilmesini vurguladı. Bu bağlamda iki devletin, ÇHC ile RF’nun, ABD veya NATO saldırısı

karşısında “statejik antlaşma” sonucu birlikte hareket edebileceklerini de anımsamalıyız.

Polonya Cumhuriyeti yöneticileri, savaş çıkması halinde bir milyon Ukranyalının Polonya’ya sığınmak üzere sınırlarına daynacağını, bu ve daha bir dizi nedenle SAVAŞA KARŞI olduklarını çok açık bir dille belirttiler.

İsrail Devleti, savaş halinde Ukranya’da yaşayan Yahudilerin İsrail’e gelmeleri, dönmeleri olasılığını göz önünde tutarak, “her hafta beş bin Yahudi’nin kabulü için gerekli lojistik, konut, bakım” ve benzeri önlemleri almaya başladığını açıkladı. (20 Şubat 2022’deki televizyon haberlerinden aktarıyorum.)

Fransa cumhurbaşkanının girişimleri sonucu diplomatik ve barışçı çözüm için bulunan yol şu:

21 Şubat 2022’de Ukranya, Rusya, OSCE (Avrupa İşbirliği ve Güvenlik Örgütü) üçlüsünün toplanması ve krize bir çare bulunması. Enazından Ukranya’nın doğusundaki karşılıklı saldırıların ve çatışmaların durdurulması amacıyla ciddi bir ateşkes yapılması.

Macron’un girişimlerinde NATO ve / veya ABD’nin ismi hiç geçmiyor. Daha önceki bölümde vurguladığım gibi Fransa ve daha yumuşak bir ölçüde ama kararlı bir şekilde Almanya da ABD’nin bu konuda müdahil olmasına karşı. Macron bir kez daha çözüm için “format Normandie” adresini gösterdi. Yani çare Ukranya, Rusya, Almanya, Fransa arasında bulunmalıdır.

ABD maalesef “out”.

Almanya da Fransa gibi arabulucuk rolünü sürdürüyor. Almanya Başbakanı bugün Putin’le telefon görüşmesi yapacak.

Dün Macron ABD ve Rusya Dışışleri pek yakında bir zirvede biraraya gelmeye de karar verdiklerini duyurdu. Bugün Kremlin böyle bir zirve için henüz erken dedi...

Ama iki devletin Dışışleri bakanlarının bu hafta görüşmesi olasılığı var. Rusya bu görüşmede ve diğerlerinde birkaç gün önce yazılı olarak ABD yetkililerine ilettiklerini yineleyecek mutlaka. Özetle:

NATO'nun genişlemesine son verilmeli.

Artık Ukranya ve Gürcistan dahil Rusya'nın komşusu devletlerin hiçbirinin NATO üyesi yapılmaması.

SSCB'nin yıkılmasından sonra bağımsızlıklarını kazanan ve hemen sonra NATO üyesi olan devletlerin sınırları içindeki atom yüklü füzelerin kaldırılması, yenilerinin konulmaması.

EN ÖNEMLİ NOKTA: Bu KURALLARIN YAZILI OLMASI VE BİR ANTLAŞMA BİÇİMİNDE ONAYLANMASI, İMZALANMASI.

Rusya yöneticileri yıllarca "VERİLEN SÖZ NAMUSTUR" ilkesine inanan saf Gorbaçev'in düştüğü "söze güven" tuzağına bir daha düşmeyeceklerini vurgulamak istiyorlar :

YAZIL OLMALI KURALLAR. VE UYULMALI.

Bugün 21 Şubat 2022 gelişmeleri izlemeyi sürdürüyoruz.

Çıkacak savaşı yerinden aktarmak üzere Ukranya'ya ve doğusunda 2014'te bağımsızlıklarını ilan eden, 19 Şubat 2022 tarihli Le Monde gazetesinde açık bir haritada görülen, Donetsk Halkçı Cumhuriyeti ile Luhansk Halkçı Cumhuriyeti'ne koşan özel muhabirlerin görüntüleri sayesinde bu bölgelerin insanların ne kadar yoksul olduklarını gözlerimizle gördük.

Madenlerin ve fabrikaların kapatılmasıyla gittikçe fakirleşen bu iki bağımsız ama henüz Rusya da dahil hiçbir devlet tarafından

resmen tanınmayan bölgenin ve genel olarak Don bölgesinin savaşa değil BARIŞA İHTİYACI VAR.

BU KADAR BELA YETER.

Don Nehri ilginç ve kendine özgü bir nehirdir: Sağ yakası inişli çıkışlıdır, sol yakası dingin: ARTIK YENİDEN DURGUN AKMANIN ZAMANI GELDİ. Tarih ne derse desin. ABD neden, bizzat katılmadan, savaş istiyor? Yanıtlamalı.

Ukranya - Rusya Üç: Barış Yarış - Gaz ve Petrol ve Ateş

21 Şubat 2022'de krizin barışçıl bir biçimde çözülmesi bir adım attı: Geriye doğru. Çatışmalara, savaşa doğru.

Rusya Federasyonu Başkanı Vladimir Putin ne biçim bir satranç oyuncusu olduğunu bir kez daha gösterdi. 7 Şubatta Macron ile 14'ünde Sholtz ile Moskova'da, Kremlin'in epey gösterişli, geniş, mermer masaları enaz dört metre boyundaki (koronavirüs belasına karşı tedbir niyetine) salonlarından birinde uzun uzun görüştükten, "meselenin diplomatik yoldan çözümü için" ümit verdikten sonra. Taşlarını iyi sakladı. Takvimini uyguladı.

Putin'i yakından tanıyanlar bu tür görüşmelerde fısıldarcasına ve her konuyu uzatarak en ayrıntılarına kadar konuştuğunu aktardılar: Macron'la altı saata yakın görüşmenin uzunluğunu açıklamak için. Söyleyenin yalancısıyım. Bu süre içinde akşam yemeğini atıştırdıklarını ve bir bardak şampanya içtiklerini de öğrendik, Ama rus şampanyası. Çünkü Putin fransız şampanyasının ithalatını yasaklamıştı. Kırım'ın, Don ve Volga kıyılarının bağları pek ünlüdür: Sanki Akdeniz iklimi.

Her neyse görüşme iyi geçti ve barış kazanacak diye sevindik.

Ama yine de çok sevinmedik çünkü rus gelir aşka rusun aşkı başka. Malum.

Dün olanlar oldu.

Putin Donetsk ve Louhansk Halkçı Cumhuriyetleri'nin Rus yurttaşları tarafından havai fişeklerle kutlandı. 600 bini Rusya Federasyonu pasaportu sahibi...

Ukranya Başkanı yurtsever bir konuşmayla halkına seslendi. “Halkın Hizmetinde” televizyon dizisinden tecrübeli Başkan bu sahneyi hakkıyla oynadı. Ama Rusya ile diplomatik ilişkileri kesmekten söz etmedi. Meseleyi düşünüyorlarmış. Bunca tansiyona rağmen Rusya Ukranya’ya doğal gaz göndermeyi kesmeyi gündeme bile getirmedi. Evet Ukranya’ya doğal gaz akışı sürüyor. Yöneticilerini ve yönetimini vurguncu, rüşvet yiyici ve daha bir dizi sıfatla anan Putin Ukranyalıları yöneticileri vesilesiyle kış günü doğal gazsız bırakmıyor. Bu da “halka hizmet”. Putin Ukranyalılarla Rusların “tek ve aynı halk” olduğunu savunuyor.

Gaz deyince aklıma geldi: Ukranya ve birkaç güvenilmez devlet topraklarının ötesinden, deniz altından Rusya’dan doğrudan doğruya Almanya’ya doğal gaz taşıyacak olan Nord Stream 2’nin yapımı Eylül 2021’de bitti ve Ruslar boruyu doğal gazla doldurmaya da başladılar. Ama son tatsız gelişmeler üzerine hiçbir ülkenin kara toprağına ilişmeden geçen Nord Stream 2’ye gaz doldurma faaliyeti durduruldu. 2022’de açılması ve devreye sokulması öngörülmüş, rus devi Gazprom ve birkaç devletin önemli enerji şirketince ORTAKLAŞA gerçekleştirilen boru hattının açılışı da ertelendi. Bugün, 22 Şubat 2022’de Almanya Başbakanı, ZATEN ASKIDA OLAN, boru hattının askıya alınmasını emretti.

İyi.

Tarihin garip bir cilvesi olmalı: Aynı gün Doha’da doğal gaz üreticisi devletler toplantıdaydı. Doğal gaz üretiminde daha birkaç ay öncesine kadar birinci olan Katar toplantıya ev sahipliği yapıyor ama bütün üretici devletler de katılıyor. En başta Rusya ve... sıkı durun... son aylarda GAZ ÜRETİMİNDE VE BİLHASSA İHRACATINDA BİRİNCİ DEVLET KONUMUNA ULAŞMIŞ OLAN ABD... Evet evet Amerika Birleşik Devletleri.

Geçen yılın son aylarından itibaren ABD, krizi bahane ederek, Rusya'ya yaptırım olarak Nord Stream 2'nin kapatılması emri verilmesini savundu. Aralıksız savundu. Sağ omuzumdaki Şeytan, ABD bu yolla ihracatını DAHA DA artırmak niyetinde diyordu. Önceki iki bölümde ABD neden savaş istiyor? Sorusunu bunun için soruyordum. Yanıtını Şeytan'ım pardon resmi rakamlar verdi: Teksas ve çevresindeki federe devletlerde keşfedilen çok pek çok zengin ve bol pek bol şist gazı sayesinde ABD aniden birinci doğal gaz üreticisi ve ihracatçısı olmuş. Rusya'nın son aylarda kendisine yaptırım uygulayan devletlere karşı yaptırım olarak ikili anlaşmalarda belirtilmiş gazdan fazlasını göndermemek kararını alınca, ARAYA ABD girmiş. ABD'ye gün doğmuş: O kadar ki Asya'ya ve başka coğrafyalara doğru yol alan doğal gaz taşıyıcısı gemiler çevrilip Avrupa'ya yollanmış. Gemilerin isimleri, yolları hangi devletlere gittiklerinin listesi medyalara yansdı. Biliniyor.

Sonuç:

2022'nin ilk ayında ABD'nin Avrupa devletlerine doğal gaz ihracatı dört kat artmış. Ocak ayında 5 milyon ton doğal gaz satılmış. Bundan iyisi can sağlığı. O da herhalde pek yakında.

Saf bir Fransız gazeteci "ABD'nin işleri yokuşa sürmesinde doğal gaz meselesi rol oynadı mı?" sorusuna merkezi ABD'de bulunan ama Paris'te de temsilci sahibi bir think tank (tik-tak, emret komutanım!) danışmanı bir yanıt verdi ki harika:

"Yok canım, ABD Avrupa devletlerinin sadece Rus doğal gazına bağlı olmasını istemiyor. Doğal gazda da türlü çeşitli kaynaklardan alım yapması için ABD Avrupa devletlerine yardımcı olmaya çalışıyor."

Kardeşim Naci sen söyle: Doğru söze ne denir?

Peki böyle bir "yardım" için savaşa bile gidilir mi?

Evet ama bizzat katılmadan ve Ukranya'nın fena halde "Amerikancı" Boys'un arkasından, ateş cemberinin biraz uzağından. Ateşe dikkat et Naci!

Dahası Ukranya Rusya ile kapışınca, Almanya ve Fransa ve Rus gazıyla ısınan Avrupa devletleri mutlaka yaptırım uygulayacak, Rusya da buna yanıt olarak doğal gaz vanalarının kapatacak (mı?). Bilmiyoruz. Ama şöyle harika bir senaryo da akla gelmiyor değil:

ABD o zaman Avrupalı "müttefiklerine" daha çok gaz satacak. Çünkü yukarıda yazmayı unuttum Teksas'ta ve oralardaki şist öyle az maz değil çok uzun sürecek kadar bolmuş. ABD'nin maksadı son derece masum: "Avrupalıları Rus tekelinden kurtarmak." Bunu unutmayalım lütfen. Avrupa devletleri tekel altında değil: Birçok başka üreticiden de doğal gaz alıyor.

Ama ABD bundan habersiz gibi davranıyor. Birilerini mi aldatıyor ?

Örneğin Fransa “iyi dost”, ülkede Paris Saint-Germain (PSG) futbol kulübünün, han, hamam ve birçok şato sahibi, Katar’dan da doğal gaz getirebilir, zaten getiriliyor da, ama rus gazı daha ucuz, getirilmesi daha az sorunlu, Nord Stream 2 ile daha güvenli yoldan getirilebilecek. UCUZ, DAHA AZ SORUN, GÜVENLİK. Daha ne olsun? ABD “Peki” demeli.

Neyse bugün made in USA senaryonun bir bölümü daha gerçekleşti gibi: Putin’in iki halkçı cumhuriyeti tanımasına karşı yaptırım olsun diye Almanya Başbakanı, boru hattının asıkya alındığını açıkladı. Yukarıda yazdığım gibi askıya alınan yeniden askıya alınacak. Olur! Ama bu askıya alma işi uzun boylu olmayabilir. Çünkü Almanya’nın doğal gaz tüketiminin yüzde 50’si, kimi kaynaklara göre yüzde 65’i Rusya’dan geliyor. Avusturya’nın gaz tüketiminin yüzde yüzü... Ve Avrupa Birliği üyesi devletlerin tümünün doğal gaz tüketiminin yüzde 40’ı.

Böylesi bir durumda Avrupa devletleri Gazprom gibi yönetim kurulunda Avrupa devletlerinin en güçlülerinin ünlü ve cömert başbakanlarını ve bakanlarını üye veya başkan olarak istihdam eden / çalıştıran doğal gazda dünya devine sırtını çevirebilir mi? (Bu konuda birinci makaleme bakılabilir.)

Elbette çeviremez.

Belki dikkatinizi çekmiştir: Ne Putin ne diğer yöneticiler kamuoyuna yönelik konuşma ve nutuklarında GAZDAN BİR KEZ BİLE SÖZ ETMEDİLER. NEDEN?

Şirin, kara gözlü esmer güzeli kedimiz Moumouse’a (Mumuz okunur) sordum: Neden olacak dedi ve pisliğini kadınlarımızın mübarek elleriyle yarattığı güzelim kilimin altına sürmeye kalktı. Hop lan dedim ve elindeki minik küreği aldım, kulağını çekmedim.

Ama biraz sert bir bakış fırlattım. Fırlattığım bakışı aldı balkona çıktı. Hop komşuların balkonuna zıpladı: Haberi geceleri iletişimi artırdığı komşu kediye ulaştırdı. İyi haber tez ulaşır.

Yine bir rasantı olmalı. Bugün, 22 Şubat 2022'de Fransa'da ve televizyon haberlerine göre birçok başka ülkede, petrol, benzin ve gaz fiyatı yine artmış. Bu işte bir gariplik var. Ukranya ile Rusya, iki komşu devlet, kimi zaman aynı kaderi paylaşmış halklar barışsa artık. Bir yıldan bu yana gaz fiyatı artışı perişan etti / ediyor. Hele toplu taşıma olanaklarının sıfır veya sıfıra yakın olduğu kırsal kesimlerde. Fransa'da yoldaşlar yeniden sarı yelekleri giyecekler gibime geliyor. Sarı yeleklerle birlikte bu kez yeşil ve kırmızı çeketler bile çıkarılabilir. 10 Nisan 2022'de burada cumhurbaşkanlığı seçimi birinci turu yapılacak. Putin'in Lenin'den söz etmesi sadece bir teşekkür için olmamalı. Benden söylemesi. Yazması. "Ne yapmalı?"yı bir kez daha okumalı.

Don Bölgesi halklarını biraz yakından tanıyabilmek içinse vaktiniz olursa Şolohov'u ihmal etmeyin: ... Ve Durgun Akardı Don dört cilt ama epik mi epik. Akışı mükemmel. Harika okunuyor. Sanki Yaşar Kemal. Don kıyılarından Çukurova'ya bir kuş uçuşu, bir göz kırpması, bir gönül birliği.

(22 Şubat 2022'de ayorum.com'da yayınlandı.)

Ukranya - Rusya Dört: 24 Şubat 2022, Kiev, 4.35

Rusya Federasyonu Başkanı savaş emrini verdi. Putin kuşluk vaktindeki “ulusa seslenişi”nde savaş kelimesi yerine “özel askeri harekât” demeyi tercih etti, sanki Ukranya

bağımsız ve ayrı bir devlet değil, Çarlık Rusyası dönemindeki gibi Rusya İmparatorluğu’nun bölgelerinden biriymişçesine.

Harekâtın hedefini Ukranya’yı “silahsızlandırmak ve nazilerden arındırmak” (fransızcasıyla “démilitariser et dénazifier”) olarak tanımladı.

Böylece 2000'lerin başından bu yana bilhassa Kiev'de ve ülkenin diğer büyük kentlerinde kendilerini gösteren ve "devrim" sıfatı takılan toplu gösterilerde baş rolü oynayanların Batı medyalarının yazdığı gibi sadece ve sadece "Batı, Avrupa Birliği ve demokrasi yanlıları" değil açıkca milliyetçi ve açıkca faşist örgütlerin adamları yerine adamları olduğunu anımsatmak, dünyaya duyurmak istedi.

Putin ve yönetimine göre, Ukranya'nın ordusunu Batı parasıyla "modernleştirmesi" Rusya Federasyonu'na yöneliktir ve sadece bu nedenle gayri meşrudur.

12 Temmuz 2021'de yayınladığı Rusya ve Ukranya tarihini son derece sübjektif bir bakış açısından değerlendiren, tarihi tümüyle yeniden yazan ve epey tartışılan uzun makalesinde Ukranya'nın Rusya'nın ayrılmaz bir parçası olduğunu, rusların ve ukranyalıların "tek ve aynı halk" olduğunu vurgulayan Putin için Ukranya ordusu gibi devleti de gayri meşrudur. Yönetimi ise bir "cunta"dan / "çete"den ibarettir. (Vladimir Putin : "Sur l'unité historique des Russes et des Ukrainiens", "On the Historical Unity of Russians and Ukrainians", 12 juillet 2021.)

Ukranya yöneticileriyle halkını ayrı tutan Putin, "Ukranyalılarla Rusların tarihi birliğinin" gerçekleştirilmesinden, Ukranya'nın "Büyük Rusya" içinde eritilmesinden yanadır. Askeri yolu tercih etmesi bu amaca yönelik.

Belki Doğu'da bağımsızlığını tanıdığı iki halkçı cumhuriyet'ten sonra, Rusların ve / veya rusca konuşanların çoğunlukta veya kısmi çoğunlukta yaşadığı ve bu iki bağımsız devletin güney sınırındaki Marioupol ve güney batısındaki Odessa'ya kadar giden bölgeyi de "alarak" Ukranya'nın Karadeniz'le ilişkisini tümüyle kesmek isteyebilir. Böylece kendi limanlarıyla ve Kırım'la ilintileri koparılan ve bir KARA ÜLKESİ olarak kalan Ukranya, Karadeniz'de ille bir

askeri deniz üssü sahibi olmayı hayal eden ABD için çekiciliğini yitirebilir. Belki.

Belki Ukranya'nın tümünü askeri bakımdan egemenliği altına aldıktan, bugünkü yöneticileri tek tek "topladıktan" sonra, Rusya'ya bağımlı, rusçayı iyi konuşan, AMERİKANCI OLMAYAN bir başkan, bir başbakan, bir hükümet ve bir parlamento "seçerek" / oluşturarak ülke TÜMÜYLE Rusya'ya bağlanabilir. Belki.

Putin Ukranya haritasını bizzat çizmek niyetini açıkca sergiliyor. Uluslararası hukuka aykırı bir biçimde olsa da. Benzer birçok örneğin de bilinen şekilde.

Ukranyalıların tümünün rus işgaline karşı olmadığını iddia edenler de var: Sovyet Rusya döneminde "daha iyi yaşadığına" inananlar, eskiye dönme özlemiyle yananlar da.

Yüzyılların geliştirdiği karşılıklı dostluğun bu ülkede Rusya'nın beşinci ve altıncı kollarını doğurduğunu söyleyenler de. Bu sonuncuların da saati gelince harekete katılabilecekleri ileri sürülüyor.

Dahası bu ülkede öteden beri pek çok rus da yaşıyor. Nitekim Donetsk ve Luhansk bölgeleri (bağımsızlıklarını ilan eden ve Rusya'nın tanıdığı iki halkçı cumhuriyet, bölgelerin isimlerini taşımalarına rağmen, idari ve tarihi Donetsk ve Luhansk bölgelerinin ancak üçte birini kapsıyor) ve hemen güneyindeki bölgelerde rus ve rusca konuşan nüfus çoğunluktadır. Aynı şeyi Kırım için de söylemek mümkün.

Evet Putin Avrupa'nın yüzölçümü bakımından en büyük ülkelerinden Ukranya haritasını yeniden çizmek istiyor :

Karadeniz kıyısını izleyen kara şeridinde Rusya Federasyonu ile yakın bir gelecekte birleşecek iki veya daha çok sayıdaki bağımsız

“halkçı cumhuriyet” ve denizle bütün ilişkisi koparılmış bir tür bugünkü Moldavya’nın belki biraz daha büyükçesi bir kara ülkesi olarak yeni Ukranya veya yeni bir isimle yeni bir devlet. Önemli olan Rusya ile “dostluk” derecesi.

Başlangıçta barışın süreceğini veya hakiki bir barışın yerleşeceğini, böylesi barışsal bir ortam içinde, iki ülke yöneticilerinin, Fransa ve Almanya tanıklığı altında, NATO ile ilişkilerde Finlandiya tarzı bir yapıyı benimseyecekleri varsayımını ileri sürdüm. Yanıldım. Yanılan sadece ben değilim.

Çok iyi bir satranç oyuncusu olduğu söylenen Putin, hep rakibinin hamle yapmasını bekleyen sonra kendisi eyleme geçen iyi oyuncu taktiğiyle, tecrübesiz Ukranya Başkanı Volodimir Zelinski’yi mat etmek üzere. Kimi kaynaklar Zelinski’nin yurt dışına çıkarılması için önlem alındığını bile söylediler. Devler ve açgözlüler dünyasında kendini dev aynasında gören Zelinski belki Ukranya Başkanlığı’nı yitirmek üzere.

Putin’e güvenen ve kendini “Avrupa’da barışı kurtaran” Superdupont gibi gören Fransa Cumhurbaşkanı ve Haziran 2022’ye kadar Avrupa Birliği dönem başkanı Emmanuel Macron da Putin’e çok kızgın. Acısını savaşın ilk anlarında yayınladığı mesajda dillendiren Macron Putin’i afetmeyecek.

Macron 10 Nisanda birinci turu yapılacak cumhurbaşkanlığı seçiminde yeniden seçilebilmek için aday olduğunu bugünlerde, belki önümüzdeki hafta, en geç 3 Mart’ta, “barış şampiyonu” olarak açıklamak istiyordu. Bu zevki tatması maalesef artık mümkün olamayacak.

Macron yeniden seçilecek mi? Meçhul. Ama seçilemezse suçlu(lar) belli: Putin ve Putin’e inanan ke(n)disi.

Putin'in hemen hemen herşeyi günü gününe, dakikası dakikasına önceden tasarladığı, hazırladığı, hatta kimini askeri tatbikat sırasında denediği bugün biliniyor. O halde devlet-adamları, devletlerarası ilişkilerde yalan atmak ta artık geçerli. Devletlerarası ilişkilerde yalan etkili, kalıcı sonuç getirici bir araç mı? Onu da yakın gelecek gösterecek. Devletlere ve adamlarına zaman kalırsa.

(25 Şubat 2022'de ayorum.com'da yayınlandı.)

Ukranya - Rusya Beş : Baldızım Haklı

“Mado”, baldızım, eşimin ablası, seksenaltı yaşında. Çocukluğunu ikinci savaş yıllarında “yaşadı”. Vietnam savaşı ve hemen sonrasındaki Cezayir savaşı yıllarında ilk gençliğini ve gençliğinin baharını. Sevgililerin, nişanlıların savaşa gittiğini ama dönemediğini de öğrendi.

Dün, 5 Mart 2022’de Ukranya savaşının onuncu gününde, Cumartesi akşamüstleri geleneksel telefon görüşmemizde, nevarneyok faslında, Mado, Ukranya başkanı için aynen şunu söyledi:

“Ce petit homme, jeune et inéxperimenté, cherche à nous entraîner tous dans la guerre.” Türkçesi aşağı yukarı şu : “Bu genç ve deneyimsiz küçük adam, hepimizi savaşın içine çekmenin / sürüklemenin yollarını arıyor.”

Evet dün sabah attığı günlük nutkunda, Zelenski, bir kez daha NATO’ya, üye devletlere ve yöneticilerine seslenmeyi tercih etti. Altından kalkılamayacak suçlamalar da ekleyerek, hepsini “bundan sonra öleceklerden sorumlu” da tutarak.

Müttefikler(l)e böyle konuşulmaz.

Nitekim NATO yetkilileri bir kez daha aynı şeyleri yinelediler:

“Ukranya’da savaşa girmek amacında değiliz. Paktımız savunmaya yöneliktir. Üye devletlerle sınırlıdır” vs.

Birçok devletin yetkili yöneticileri “Rusya ile savaşmıyoruz” demeyi de ihmal etmedi.

Ukranya başkanının ısrarla NATO askerlerinin ülkeye girip Ukranya için Rusya’ya karşı savaşmasını istemesi, ısrarla yinelemesi artık

hem garip kaçıyor, hem de kışkırtıcı amaçlar içinde savaşın boyutunu, coğrafyasını genişletmeye yönelik olması nedeniyle tehlikeli bir yöne çevrilebiliyor.

Kimi savaş uzmanı emekli general, Zelenski'nin provokatif / kışkırtıcı bir eylem düzenlemesinden bile korktuğunu açıklamaktan çekinmedi.

Yaptığı konuşmalarla, verdiği demeçlerle Ukranya başkanı NATO'ya ve AB'ye üyeliğin bir oturumda çözülecek kadar basit bir konu olduğuna inandığı izlenimi veriyor. Devletlerarası antlaşmaların amaçından ve içeriğinden habersizmiş gibi. O kadar ki savaşın patlamasını bile bu amaçına alet etmek istediği yorumları yapıyor.

Ülkesini AB'ye ve NATO'ya üye yapan başkan olarak tarihe geçmek istiyormuş.

Kötü bir poker oyuncusu gibi blöf yapıyor ama "eli görünüyor".

Böylece AB ve NATO üyeleri nezdindeki inanmışlığını günden güne yitiriyor. Yurtsever, lirik, coşkulu, heyecan verici ve epik nutuklarıyla ve Ukranya Direnişi'nin ikonu olarak kazandığı karizması çiziliyor.

"Oyunu" işte burada, tam da burada Baldızım gibi olayları televizyon kanallarından sürekli izleyen yaşamış ve görmüş geçirmişlerin gözünden kaçamıyor ve "Bu genç ve deneyimsiz adam hepimizi uçuruma sürükleyecek kadar TEHLİKELİ" demek noktasına getiriyor.

Korku ve tedirginlik yayılıyor. Ukranya sınırlarının ötesine taşıyor.

Zelenski'nin televizyon konuşmasında Rus askerlerinin sivil amaçlar için (ısıtma, ışıklandırma, fabrika / üretim, vb.) kullanılan Avrupa'nın en büyük nükleer merkezini "BOMBALADIĞIN" iddia

etmesi, bu işi bir “Hücum” BİÇİMİNDE İLAN ETMESİ EN AKLI BAŞINDA OLMAYANLARIN BİLE BU ADAMIN TEHLİKELİ OLDUĞUNA İNANMASINA YOL AÇTI. Yazık oldu.

Her konuda yalan atılamaz. Asparagasın bile bir sınırı var. Böyle bir iddia, kışkırtmaya, korkunun yayılmasına yol açar. Söyleyenin yalan attığı ortaya çıkar.

Ukranya başkanı da “YALAN DUVARINI” aşamadı. Yalanı çok büyüktü çünkü.

Bu konuda Fransız emekli general, birçok diploma sahibi ve öğretim üyesi Vincent Desportes’un söylediklerini dinlemeli, videosunu izlemelisiniz. (Google Baba’ya sorun yolu göstereyim.)

Bugün savaştan yana olan iki devlet adamı var : Biri Putin. Biri Zelenski. Zelenski böyle devam ederse devletin NATO ve AB üyeliği tamamen yokuşa sürülecek mutlaka.

NATO savaşa taraftar değil. Almanya, Fransa başta diğer AB üyeleri de. Dahası da var : Hafızamızı yenilemek ve anımsatmak için sıralıyorum :

Öteden beri Almanya ve Fransa Ukranya’nın NATO üyesi olmasına zaten taraftar değil. Almanya’nın yeni başbakanı 14 Şubat 2022’de, Moskova’da ziyaret ettiği Putin’le, düzenlenen basın toplantısında bir soru üzerine aynen şu yanıtı verdi :

“Ukranya’nın NATO üyesi olması programımızda / gündemimizde değil.”

Fransa da Ukranya’nın NATO üyesi olmasını istemiyor.

Fransa Ukranya’nın nötr devlet statüsünde NATO ile “karşılıklı işbirliği” formülünden yana. Finlandiya ile NATO arasındaki işbirliği örneği alınarak.

7 Şubat 2022’de Moskova’da Putin’le görüşmesinden sonraki ortak basın toplantısında, Macron bir kez bile NATO kelimesini telafuz etmedi. Dahası Fransa yıllardır Avrupa Birliği’nin yeni koşullara, şartlara, gelişmelere göre kendi savunmasını bizzat ele almasını ISRARLA VE İNATLA SÜRDÜRÜYOR.

Nitekim Moskova’daki basın toplantısında açıkca ve birkaç kez Ukranya ve Rusya arasındaki meselenin “avrupai” olduğunu ve çözümünün “format Normandie” içinde bulunmasını ileri sürdü. “Normandiya formatı” terimiyle Şubat 2015’te, Rusya ile Ukranya arasındaki sorunlara çare bulmak üzere Fransa’nın Normandiya bölgesinde biraraya gelen Almanya, Fransa, Rusya, Ukranya dördlüsüne gönderme yaptığını yukarıda açıkladım.

Yinelemek pahasına da olsa yazmalıyım : NATO, zamanında “komünizmin” yayılmasını önlemek üzere SAVUNMA AMACIYLA kuruldu. Bizzat ABD’li tarihçiler ve siyasetbilimciler ve her türlü uzman “Duvar’ın Düşmesi”yle “komünizmin” öldüğünü ilan ettiler. O halde NATO’nun varlık nedeni kalmadı. NATO’ya son verilmeli.

NATO’ya karşı Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) tarafından kurulan ve Duvar’la birlikte yıkılan Varşova Paktı gibi NATO da Tarih’teki yerini almalı.

ABD Avrupa’nın işlerine olur-olmaz bulaşmamalı.

Avrupa kendi savunmasını kendisi yapmalı, gerekirse kendi güvenlik örgütünü, ordusunu, siber polisini, istihbarat birimlerini bizzat kurmalı. Böylece ABD’in bu alanlardaki vesayetinden kurtulmalı. Hele müttefiklerinin ABD ile itimat ilişkisi darbe üstüne darbe yedikten sonra.

Hiçbir AB üyesi Ukranya için silahlı savaşa taraftar değil. Fransa ve Almanya en başta hemen hemen bütün devletler yetkili ağızlarından bunu defalarca dile getirdiler.

Savaş, sonucu ne olursa olsun, NATO'nun ve ABD'nin Avrupa'daki varlık neden(ler)inin ciddi biçimde tartışılmasını yeniden güncelleştirdi. Bu tartışma genişleyerek sürmeye aday.

(7 Mart 2022'de ayorum.com'da yayınlandı.)

Ukranya – Rusya Altı : “Boyalı Kuş”

Ukranya’yı terkedip komşu ülkelere sığınanların sayısı bugün, 8 Mart 2022’de, iki milyonu geçti.

Her sığınmacının kendine özgü bir hikayesi var. Bugün ikisini aktarmak istiyorum :

Birincisi birkaç gün önce yaşandı : Kiev Merkez Garı’nda iğne atsan yere düşmeyecek peronda bir anne, bebeğiyle trene binmesinin mümkün olmadığını görünce, bebeğini aldı, iki eliyle başının üstüne kadar yükseltti ve etrafındakilere seslendi, “Ben nasıl olsa binemeyeceğim, ama ne olur bebeğimi alın, hiç olmazsa onun canını kurtarın” dedi.

Çılgınlığını birkaç kez yinelemesine gerek kalmadı, genç, güçlü ve sağlam yapılı bir kadın bebeği ve anneyi aldı, çevrelerindeki kibarca ama kararlı bir biçimde iteleyerek trene yerleştirdi. Tren yola düştü. Başlar öne, gözyaşları kompartiman camlarına...

Savaşınız batsın ! Tamam mı !

Geçen Cumartesi, 6 Martta da, ilginç bir olay yaşandı : Haber siteleri, günlük gazeteler yazdı. İşte olay :

Onbir yaşındaki bir çocuk, Ukranyalı bir çocuk, tek başına Slovakya'ya kadar geldi ve Slovakya'ya sığındı.

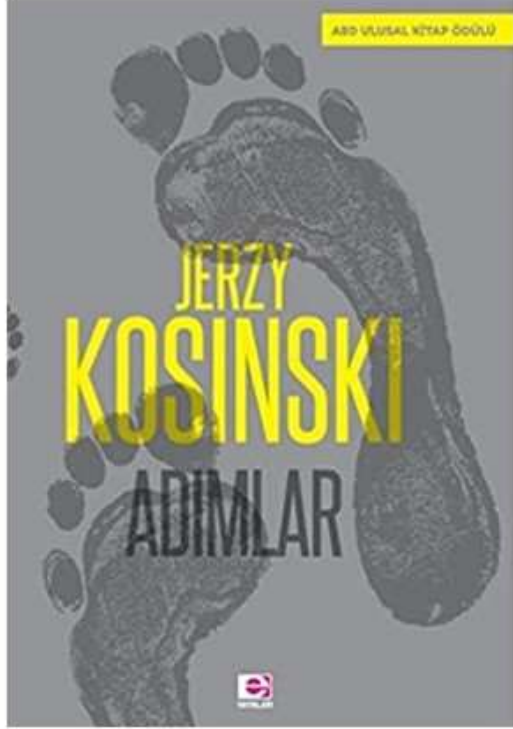
Zaporoji'de, hareket edemeyecek derecede hasta annesine bakmak zorundaki Yulia Pisetskaya, çocuğun annesi, "Ninenle ben gelemeyeceğiz ama ailemizden enazından

birinin canını kurtarması lazım, seni akrabalara Bratislava'ya göndereceğim" diyerek oğlunu ilk gelen tıklım tıklım trene bindirdi.

Çocuğun sadece bir plastik çantası vardı, çantasında pasaportu ve annesinin eline yazdığı bir telefon numarası ile masum ve mahzun bir gülüşü...

6 Mart 2022'de Çocuk Ukranya-Slovakya sınırını tek başına geçti. Gönüllü bakıcılar hemen Çocukla ilgilendiler : Karnını doydurdular, iki yudum su içirdiler, birer elma ve muzla...

Gönüllü bakıcı kadınlardan üçüyle Çocuk bir "Sınır Hatırası" çekti.

Çocuk mavi beresiyle ve şirin tebessümüyle zafer işareti yapabilir artık. Yaşasın kadınlar ! Ve Kadınlar Günü.

Sınır polisi Facebook'ta şunu yazdı: "Hakiki bir kahramana özgü kararlılığı, cesareti ve tebesümü ile herkesin gönlünü kazanan Çocuk sınırı geçti, sağ salim Slovakya'ya ulaştı."

Çocuğun annesi, yineliyorum Yulia Pisetskaya, çocuğunun sağ salim sınırı aştığını haber veren sınır polisi Denisa Bardyova'ya, aynen şu yanıtı ulaştırdı :

"Dans votre petit pays, il y a des gens au grand cœur." : "Küçük ülkenizde kocaman yürekli insanlar var." "Hepinize bin teşekkür."

Annesi, gözleri yaşlı, Facebook aracılığıyla ilettiği videosunda ise, "Kendimi oğlumun hayatının kurtarılmasında rol oynayan herkese borçlu hissediyorum. Hepsine candan teşekkürlerimi sunuyorum." (Annenin videosu Facebook hesabından izlenebilir. Dayanabilirsiniz.)

Çocuğun geleceği aydınlık olsun. Barış içinde yaşasın.

Bu vurucu öykü kaçınılmaz biçimde Jerzy Kosinski'yi anımsattı :

Boyalı Kuş isimli romanında ve Adımlar'da kimi kendi öz yaşamından gelen hayat / zaman dilimlerini aktaran ve bilhassa

ikinci savaş yıllarında canını kurtarmak için bir köyden öbürüne kaçmak, saklanmak, yine kaçmak, yine saklanmak zorunda kalan, o günlerdeki bir çocuğu, tek başına kalmış bir çocuğu anlatan Kosinski'nin serüvenleri ikinci savaş yıllarındaki binbir yüzlü düşmanlığı bütün boyutlarıyla sergiliyor. Bir çocuğun canını kurtarmak için yaptıklarını da : Nasıl kaçtı ? Karnını nasıl doyurdu ? Çirkef tipler yanında mangal yürekli kadınların ve erkeklerin sevgisini, yakınlığını da...

Bu kitaplar yeniden okunmalı derim. Kosinski'yi tanımayanlar için bir vesile : Bir an önce Amerikanca aslından veya iyi çevirilerinden okumalarını tavsiye ederim. Kimi bölümü çıkarılarak veya kısmen değiştirilerek gerçekleştirilen kötü/ayıp çeviriler es geçilmeli.

Kosinski ikinci savaşta canını kurtardıktan sonra Polonya'da okudu, "adam oldu". 1957'de, 24 yaşındayken ABD'ye sığındı. Oraya yerleşti. Ünlü bir yazar oldu, kendisi gibi Polonyalı bir "réfugié" Roman Polanski ile sıkı arkadaş...

NOT : Jerzy Kosinski'nin iki kitabı :

Boyalı Kuş, orijinali : The Painted Bird, 1965, fransızcası : L'Oiseau Bariolé, L'Oiseau Peint başlığıyla e-book Kindle.

Adımlar, orijinali : Steps, 1968, fransızcası : Les Pas.

(9 Mart 2022'de ayorum.com'da yayınlandı.)

NE İSTİYOR RUSYA ?

Rusya Federasyonu Başkanı 24 Şubat 2022’de saldırı emrini verdi. Kuşluk vaktindeki “ulusa sesleniş” nutkunda, “hücum” veya savaş kelimeleri yerine “özel askeri harekât” demeyi tercih etti, sanki Ukranya bağımsız ve ayrı bir devlet değil, Çarlık Rusyası dönemindeki gibi Rusya İmparatorluğu’nun bölgelerinden biriymişcesine. Putin için Ukranya sadece budur : Rusya’nın bir bölgesi. Rusya’nın bir bölgesi olarak ta kalmalıdır. Amaç budur.

Harekâtın hedefini Ukranya’yı “silahsızlandırmak ve nazilerden arındırmak” (fransızcasıyla “démilitariser et dénazifier”) olarak tanımladı.

Böylece 2000’lerin başından bu yana bilhassa Kiev’de ve ülkenin diğer büyük kentlerinde düzenlenen ve bir parça abartılarak “devrim” sıfatı takılan toplu gösterilerde baş rolü oynayanların Batı medyalarının yazdığı gibi sadece ve sadece “Batı, Avrupa Birliği ve demokrasi yanlıları” değil açıkca milliyetçi ve açıkca nazi

örgütlerin adamları olduğunu anımsatmak, dünyaya duyurmak istedi.

Putin ve yönetimine göre, Ukranya'nın ordusunu Batı parasıyla "modernleştirmesi" Rusya Federasyonu'na yöneliktir ve sadece bu nedenle gayri meşrudur.

Putin 2021 Temmuz ayında yayınladığı Rusya ve Ukranya tarihini son derece sübjektif bir bakış açısından değerlendiren, iki ülkenin tarihini ideolojik açıdan tutucu, panruscu bir yaklaşımla a'dan z'ye yeniden yazan ve epey tartışılan uzun makalesinde Ukranya'nın Rusya'nın ayrılmaz bir parçası olduğunu, rusların ve ukranyalıların "tek ve aynı halk" olduğunu vurguluyan Putin için Ukranya ordusu gibi devleti de gayri meşrudur. Ukranya Bolşevikler tarafından yapay bir biçimde "yaratılmıştır" ve varlık nedeni yoktur. Yaratılan bu devlet Lenin'in bir "hatasıdır".

Bugünkü Ukranya devletinin yönetimi bir "cunta"dan, bir "çete"den ibarettir. "Yöneticileri nazidir."

İkinci savaş yıllarında nazi Almanya ile işbirliği yapan, nazi ordusuyla komünistlere ve SSCB'ye karşı savaşan, savaş bitiminde Kızıl Ordu'ya kafa tutmayı sürdüren, Ukranya'nın ormanları, bataklıkları ve tepeleriyle ünlü, dolayısıyla gerilla savaşı için elverişli, Batı bölgelerinde gerilla savaşını 1954'e kadar uzatan Ukranyalı naziler biliniyor. 2000'lerin başından itibaren düzenlenen gösterilerde yer alanlar içinde açıkca nazilerin de bulunduğu ve hatta güvenlik güçleriyle çatışmalarda bu nazilerin ateşli silah kullandığı da malum. Nihayet son cumhurbaşkanlığı seçiminde nazilerin adayının yüzde iki oranında oy topladığı da. Nazilerin Marioupol gibi kentlerde silahlı ve epey etkili olduğu da.

Bu verilerden hareket ederek bugünkü yöneticileri nazilikle suçlamak doğru mu ? Tartışılması gereken bir konu.

Zelinski'nin dedesinin Kızıl Ordu bünyesinde nazilerle çarpıştığını, dedesinin üç kardeşinin yahudi oldukları için alçakca öldürüldüklerini bilince Zelinski'yi nazi olmakla suçlamak yersiz sanıyorum. Ama bu devletin bütün yöneticileri için aynı şeyi söylemek ve hepsini temize çıkarmak mümkün mü ?

Zelenski Putin gibi birkaç oligarka sırtını dayamış olan, milliyetçi ve aşırı derecede rus düşmanı genç ve kendisini bir parça dev aynasında gören acemi bir siyasetçi.

Burada mesele bir ölçüde ikinci savaş hayaletlerini hortlatmaya yönelik gibi :

Putin zaferle taçlandırılan “yurtsever büyük savaş” anılarını bugünkü savaşta teşvik edici rol oynaması umuduyla canlandırmak için o günlerin ağzıyla konuşuyor.

Rusya da dahil SSCB'nin bugünkü parçalarında aşırı sağcı, ırkçı, milliyetçi partiler siyasi yelpazelerde yer alıyor. Kimi devlette ise iktidarda : Örneğin Macaristan'da, örneğin Polonya'da vb. Ukranya'da da siyasi yelpazede aşırı sağ, ırkçılık, milliyetçilik eksik değil.

Ukranya'da milliyetçilik rus milliyetçiliğine karşı yükselişe geçti. Zelenski rus düşmanlığıyla halkını peşinden sürüklemek ve adını ülkesinin siyasi tarihine büyük harflerle yazdırmak niyetinde. Ukranya milliyetçiliğini tek doğuran rus milliyetçiliği değil belki ama rus milliyetçiliğinin ve Ukranya'ya “sataşmasının” tayin edici olduğu kesin.

Ukranya milliyetçiliğini besleyen rus milliyetçiliğidir. SSCB yıllarında kimi Ukranyalının rus düşmanlığı kanlı bir biçimde yazılıyor. Bugün iki radikal milliyetçilik karşı karşıya ve kıyasıya kapışıyor. Fatura her ülke halkı için çok tuzlu olmaya aday.

Putin'in de bu konuda büyük sorumluluğu bulunuyor.

İki devletin apaçık "milli" renkler taşıyan ortodoks kiliseleri arasındaki çekişme ve yarış ta anımsanabilir. Dinin kimlik tanımlamasında kendine özgü yeri olması için iki rakip "Kilise" de dövüşmekte.

Putin'in de, partisinin de Rusya İmparatorluğu hayali peşinde panruscu, bütün rusları birleştirici amaçlı olduğu biliniyor. Putin sürekli olarak "Rus halkını birleştirmek" istediğini vurguluyor. Dini konulardaki ve gelenek-göreneklerdeki tutucu tavırlarıyla Putin'in aşırı sağcı, milliyetçi olduğu kuşkusuz. Kendi Kilisesi'nin desteğini alarak AB'yi ve genel olarak Avrupa'yı toplumsal konularda eleştirmesinde bu nitelikleri rol oynuyor, öne çıkarıyor.

Putin Ukranya'nın "Büyük Rusya", "Tarihi Rusya" içinde eritilmesinden yanadır. Askeri yolu tercih etmesi bu amaca yönelik. Baştan sona harabe haline bile gelse, getirilse de Ukranya'yı Rusya'ya bağlamak için savaşıyor.

Belki Ukranya'nın doğusunda bağımsızlığını tanıdığı iki halkçı cumhuriyet'ten sonra, Rusların ve rusca konuşanların çoğunlukta veya kısmi çoğunlukta yaşadığı ve bu iki bağımsız devletin güney sınırındaki Marioupol ve güney batısındaki Odessa'ya kadar giden bölgeyi de "alarak" Ukranya'nın Karadeniz'le ilişkisini tümüyle kesmek isteyebilir. Böylece kendi limanlarıyla ve Kırım'la ilintisi koparılan ve bir KARA ÜLKESİ olarak kalan Ukranya, Karadeniz'de ille bir askeri deniz üssü sahibi olmayı hayal eden ABD için çekiciliğini de yitirebilir. Belki.

Rüyası gerçekleşse, Ukranya'nın tümünü askeri bakımdan egemenliği altına aldıktan, bugünkü yöneticileri tek tek "topladıktan" sonra, Rusya'ya bağımlı, rusçayı iyi konuşan, bilhassa AMERİKANCI OLMAYAN bir başkan, bir başbakan, bir

hükümet ve bir parlamento “seçerek” / oluşturarak Ukranya TÜMÜYLE Rusya’ya bağlanabilir. Belki.

Tezler, varsayımlar pek çok.

Putin Ukranya haritasını bizzat çizmek niyetini açıkca sergiliyor. Uluslararası hukuka aykırı bir biçimde olsa da. Benzer birçok örneğinde bilinen şekilde... Savaşla. Zoraki. Her iki tarafa da pahalıya mal olacağını bilerek.

Rusya Federasyonu’nun savaşçı yüzü böylece burada bir kez daha ortaya çıkıyor : Afganistan, Çeçenistan, Gürcistan, Suriye, Moldavya ve Kırım örneklerini de burada anımsayabiliriz.

Ukranyalıların tümünün rus işgaline, Rusya eğemenliğine karşı olmadığını iddia edenler de var: Sovyet Rusya döneminde “daha iyi yaşadığına” inananlar, eskiye dönme özlemiyle yananlar da. Yüzyılların geliştirdiği karşılıklı dostluğun bu ülkede Rusya’nın beşinci ve altıncı kollarını doğurduğunu söyleyenler de. Bu sonuncuların da saati gelince harekete katılabilecekleri ileri sürülüyor.

Dahası bu ülkede öteden beri pek çok rus da yaşıyor. Nitekim Donetsk ve Luhansk bölgelerinde (bağımsızlıklarını ilan eden ve Rusya’nın tanıdığı iki halkçı cumhuriyet, bölgelerin isimlerini taşımalarına rağmen, idari ve tarihi Donetsk ve Luhansk bölgelerinin ancak üçte birini, belki yarısına yakınına kapsıyor) ve hemen güneyindeki bölgelerde rus ve / veya rusca konuşan nüfus çoğunluktur.

Aynı şeyi Kırım için de söylemek mümkün.

Evet Putin Avrupa’nın yüzölçümü bakımından en büyük ülkelerinden Ukranya’nın haritasını ne pahasına olursa olsun yeniden çizmek istiyor :

Karadeniz kıyısını izleyen kara şeridinde Rusya Federasyonu ile yakın bir gelecekte birleşecek iki ve “fethedilen” ve “fethedilecek” yeni topraklarda yaratılacak birkaç yeni “bağımsız ve halkçı cumhuriyetlerle” denizle bütün ilişkisi koparılmış bir tür bugünkü Moldavya’nın daha büyükçesi bir kara ülkesi olarak yeni Ukranya veya yeni bir isimle yeni bir devlet kurulacak. O da özerk halkçı cumhuriyetlere bölünerek parçalanacak. Hepsi “Tarihi Rusya”yı oluşturacak.

Belki bu yeni ve bağımsız halkçı cumhuriyetlerin toprakları “pek yakında kurtarılacak” ve büyük ihtimalle “özerk” veya “bağımsız halkçı cumhuriyet” statüsü verilecek Odesa ile birleştirilecek.

Ve yine belki bu toprakların tümü kesintisiz bir biçimde Moldavya’nın doğu sınırında kuzeyden güneye, bir şerit şeklinde boydan boya yer alan, 1990’ların başından beri Rusya Federasyonu’nun yardımıyla kurulmuş özerk bir bölge olan Transnistrie ile birleştirilecek. Moldavya Cumhuriyeti içinde “özel statülü özerk bölge” olarak tanımlanan Transnistrie pratikte bağımsız halkçı bir cumhuriyet : Rusya’nın koruması altında, Rusya’nın 14. Ordusu güvenlik işlerini üstlenmiş, enerji ve benzeri meseleler bizzat Rusya devletince çözümleniyor. 1990’ların başında Moldavya’nın Romanya ile birleşmesi gündeme getirilince ortaya çıkan bu halkçı cumhuriyet yanında o dönemlerde sayıları 140 bin kadar olan Gagavuz Türkleri için de Moldavya’nın güneyinde Gagavuzia isimli özerk bir bölge yaratıldı, birbiriyle bağı olmayan dört parçadan oluşan... Sınırın hemen öbür yakasında, Ukranya topraklarında da, birkaç Gagavuz köyü bulunuyor.

Böylece “Büyük Rusya”, “Tarihi Rusya”, “Tarihi Birlik” olanaklar ölçüsünde “özerk halkçı cumhuriyetlerin” birbirine yapıştırılmasıyla yaratılmış olacak.

Transnistrie, başkenti : Tiraspol.

Ukranya ismiyle bir parçacık bir çoğrafya kalırsa o minik bir kara devleti olarak bırakılacak.

Bu senaryo tutar mı ? Meçhul. Bu senaryonun gerçekleştirilmesi için yapılanların aylardan beri tanık olduğumuz son derece kanlı çatışmalara yol açtığı ve daha beterine yönlenebileceği ise gözler önünde.

Belirsiz bir zamandan beri Putin'e güvenen veya sanki güvendiğini iddia eden ve kendini "Avrupa'da barışı kurtaran" Superdupont gibi gören Emmanuel Macron da Putin'e çok kızgın. Acısını savaşın ilk anlarında yayınladığı mesajda dillendiren, Rusya Başkanı'na "paranoyak" ve benzeri sıfatları layık gören Macron Putin'i afetmeyecek : Macron 10 Nisan 2022'de birinci, 24 Nisanda ikinci turu yapılan cumhurbaşkanlığı seçiminde yeniden seçilebilmek için "barış şampiyonu" titrinin işine yarayacağını umuyordu. Bu zevki tatması maalesef mümkün olamayacak. Seçilemeseydi suçlu(lar) belliydi: Putin ve Putin'e inanan ke(n)disi. (24 Nisan 2022'de ikinci turda Macron'un beş yıl için yeniden cumhurbaşkanı seçildiğini biliyoruz.)

Putin'in hemen hemen herşeyi önceden günü gününe, dakikası dakikasına tasarladığı, hazırladığı, hatta kimini askeri tatbikat sırasında denediği bugün biliniyor. Oysa Macron'la görüşmesinde hiçbir planını O'nunla paylaşmadı. Dinledi ve ipe un serdi. Macron'un önerilerine inanıyormuş gibi yaptı. Zaman kazandı ve önceden saptadığı gün gelince saldırı işaretini verdi. Böylece devlet-adamlarının devletlerarası ilişkilerde son derece önemli konularda bile yalan atmasının bir örneğini daha gördük. Bu bilinen bir gerçek olsa da yine de şaşırtıyor. Devletlerarası ilişkilerde yalan etkili, kalıcı sonuç getirici bir araç mı?

Onu da yakın gelecek gösterecek. Devletlere ve adamlarına zaman kalırsa.

(İlk biçimi 25 Şubat 2022'de ayorum.com'da yayınlandı. 25 Şubat 2022'deki versiyonu daha önce sundum. Burada 6 Nisan 2022'de ve 22-26 Aralık 2022'de gözden geçirdiğim ve birkaç ek ve çıkartma yaptığım, kimi parçasını yeniden yazdığım metni sunuyorum.)

NATO MU DEDİNİZ ?

Birkaç gün öne 303'üncü gününü dolduran savaş Ukranya'yı bir harabeye çevirmek üzere. Rusya bütün köy, kasaba, kent ve büyük kentler tümüyle yıkılsa bile Ukranya teslim olmadıkça bu savaş sürdürülecek gibi.

24 Şubat 2022'de başlayan Rusya'nın saldırısı Ukranya'nın bütün komşularını korkuttu. Hemen hemen hepsi NATO şemsiyesi altına girmek umuduyla NATO'un kapısına dayandı, ABD'nin el uzatması için yalvarmaya başladı. İsveç bile. Bu yoğun ve beklenmeyen ilgi NATO'ya gençlik aşısı gibi geldi.

Daha birkaç ay önceye kadar örneğin Almanya, NATO'nun ömrünü tükettiğini ve artık Avrupa güvenliği ve savunması için yeni ve avrupalı (Made in Europe) yöntemlerin bulunmasını, uygulanmaya konulmasını istiyordu. 17-20 Şubat 2022'de Münih'te toplanan "Münih Security Conference"ın amaçlarından biri de buydu.

Fransa'nın NATO'nun "cenaze namazı"nın kılınmasını birkaç yıldan beri açık bir biçimde istediğini de biliyoruz. Fransa cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un çok yakın bir geçmişte bu örgütün "beyinsel ölümün"nden söz ettiğini de anımsayabiliriz.

Oysa Rusya'nın saldırısı üzerine Ukranya'nın komşuları NATO'nun tozunu aldılar, cilaladılar, yıldızını parlattılar. Putin'in ilk büyük ve önemli başarısı bu : NATO'yu olası bir ölümden kurtarmak. Rusya'nın derin çıkarları ve tezleri bakımından garip bir durum ama gerçek.

Dahası Almanya ve Fransa yıllardır ABD'nin Avrupa işlerine bulaşmaması için çabalarken Rusya'nın saldırısıyla ABD Ukranya krizinde YİNE birinci rolü oynar duruma geldi, getirildi : Saldırıya uğrayan devletin birinci koruyucusu, para kaynağı, finansmanı,

silah ve malzeme vericisi, SON DERECE ÖNEMLİ İSTİHBARAT VE UZAYDAN ÇEKİLMİŞ FOTOLAR SUNUCUSU rolleriyle. Rusya kendi stratejik yönelimlerinin tersinin gerçekleşmesine sebep oldu.

ABD Aralık 2022’de kabul edilen yeni bütçesinde Ukranya’ya 45 milyarlık yardım öngörüyor. Birkaç gün önce, 21 Aralık 2022’de, Ukranya Başkanı Volodimir Zelinski ABD’yi birkaç saatliğine ziyaret etti. ABD Başkanı ile görüştü, Kongre’ye hitap etti. ABD’lilerin Ukranya’ya yardımdan vaz geçmemelerini sağladı. Hava koruması için de Ukranya’ya “patriot”lar verilecek.

Avrupalıların oyunun dışında kaldıkları başka nasıl ispat edilebilir ?

Macron Şubat başında Moskova’daki basın toplantısında açıkça ve birkaç kez Ukranya ve Rusya arasındaki meselenin “avrupai” olduğunu ve çözümünün “format Normandie” içinde bulunması gerektiğini ileri sürdü. Macron “Normandiya formatı” terimiyle, Şubat 2015’te, Rusya ile Ukranya arasındaki sorunlara çare bulmak, iki yıl önce başlamış olan savaşı sona erdirmek üzere Fransa’nın Normandiya bölgesinde biraraya gelen Almanya, Fransa, Rusya, Ukranya dörtlüsüne gönderme yapıyordu. Macron daha o günlerde ABD’nin ve / veya İngiltere’nin herhangi bir biçimde Ukranya meselesine “katkısını” istemiyordu. Bunu apaçık bir biçimde söylemiyor ama anlaşılabilir bir şekilde aktarıyordu.

Bugün bunun saklısı gizlisi kalmadı : Fransa ABD’nin ve bu meselede ABD’nin birincil müttefiki İngiltere’nin müdahalesine karşıdır, bu sorunun avrupalı ve konuyla öteden beri yakından ilgili dört Avrupa devletine bırakılması yanlısıdır. Macron’un Rusya Federasyonu Başkanı ile anlaştıkları noktalardan biri, belki en önemlisi budur. Ama mali, siyasi ve diplomatik olanakları yeterli olamayınca Avrupalı devletlerin lokomotifi görevini üstlenmek isteyen Fransa yaya kalıyor. Almanya da. Yine ABD avrupai bir

bunalımı çözmek için devreye girmek zorunda kalıyor. Elbette öncelikle kendi çıkarları için de.

Ukranya'ya yardım konusunda ABD, Almanya, Birleşik Krallık (United Kingdom) ve Fransa arasında müthiş bir fark bulunuyor : İşte Kiel Institute for The World Economy'nin kamuoyuna yansıttığı rakamlar bunun ispatıdır. 21 Aralık 2022 tarihli Le Monde gazetesinden aktarıyorum :

ABD toplam 47,82 milyar öro yardım yapmış. Bunun 22,87 milyarı askeri, 15,05'i mali, 9,9 milyarı insani.

Birleşik Krallık : 7,08 milyar. Askeri 4,13 milyar. Mali 2,55 milyar. İnsani 400 milyon.

Almanya : 5,14 milyar. Askeri 2,35 milyar. Mali 1,15 milyar. İnsani 1,95 milyar.

Fransa : 1,41 milyar. Askeri 48 milyon. Mali 800 milyon. İnsani 150 milyon.

Dört dev-let / süper güç arasında Fransa enaz yardımla dikkat çekiyor. Oysa Macron her konuda söz alıyor, meseleyi çözmek için canını dişine takmış bir biçimde koşturuyor. Aklıma gelmişken hemen buraya not edeyim. Belki bilmiyorsunuzdur Fransa Savunma Bakanı 28 Aralık Çarşamba günü Kiev'e gidiyormuş, yetkililerle görüşmek, ihtiyaçlarını saptamak için. Bakarsınız ismi bile bilinmeyen, kendi ülkesinde bile tanınmayan, Macron'un "boy"larının en gençlerinden biri olan Savunma Bakanı sayesinde bütün sorunlar aniden çözülebilir. Belli mi olur ? Bu vesileyle aylardır Ukranyalıların ürettikleri bir-iki kelimeyi ve terimi dikkatinize sunayım. Savaş mavaş ama Ukranyalılar mizahı ihmal etmiyorlar :

Sözlüğünüze Ukranyaca yeni bir fiil, bir kelime daha ekleyebilirsiniz. İşte “MACRONETE”. Fransızcası: MACRONER, telafuzu makrone. Ukranyalılar “çok konuşan, hep konuşan ama elle tutulur (örneğin bir kaleşnikof sunan) gözle görülür (birkaç milyar öro hibe eden) bir şey yapmayan” tipler için Fransa Cumhuriyeti cumhurbaşkanı Emmanuel Macron örneğinden hareketle bu fiili yarattı. Daha çok “Arrête de macroner!” biçiminde kullanılıyor. Yani “Macronlaşma!” veya “Gevezelik etme” diye çevirilebilir ama yetmez gibime geliyor. Bir ülke cumhurbaşkanıyla alay etmek, onu eleştirmek uygun mu? Bunu da bilemiyorum.

Bu alanda Ruslar Ukranyalılarından geri kalmadılar: Bildiğiniz gibi, Rusya saldırısından önceki ve sonraki haftalarda Macron Putin’le pek çok telefon görüşmesi yaptı, ama Putin’in Macron’un her telefonla görüşme arzusuna olumlu yanıt vermediği de kamuoyuna yansdı. İşte bu nedenle Ruslar, alay etmeyi seven Ruslar, yerli ve yersiz (daha çok yersiz) bir nedenle sık sık telefon etme işine “Macroning” deyiverdiler. Dobra. İşte fransız medyalarından bir cümle : “Il y a maintenant un terme : le ‘Macroning’ qui signifie appeler beaucoup sans aucune raison.” “Şimdi yeni bir terim var : ‘Macroning’, hiçbir neden olmadan pek çok kez / sık sık telefon etmek” biçiminde çevirebiliriz.

Dahası da var: Ukranyacada “Macroniti”, ruscada “macronit” kelimeleri aynı anlama geliyor : “Dans les deux langues, ces mots ont la même signification : avoir l’air très inquiet face à une situation et ne rien faire.” : “Bir durum karşısında çok tedirgin olduğu havasını vermek ama hiçbir şey yapmamak.” Veya “Bir olay karşısında çok ciddi yüz ifadesi takınan ama hiçbir şey yapmayan.” Hiç olmazsa bu konuda Ukranyalılar ve Ruslar aynı kanıda.

Bana kalırsa Macron ne bu, ne diğeri, ne başkası, sadece ve sadece kendisi için marketing yapıyor. Şubat 2022’de Avrupa’da “Barışı Kurtaran Super Dupont” rolünü oynamak istedi ama maalesef başaramadı. Şimdi alay konusu edilmesi kaçınılmaz kader. Hele Ukranyalılar ve Ruslar gibi mizah derecesi çok yüksek halkların diline düşünce. Dahası da var: Son aylarda Afrika’da, örneğin Mali ve Burkina Fasso başta eski fransız sömürgelerinde, Fransa askerlerinin neredeyse kovalanırcasına sınır dışı edilmeleri de eklenirse Macron’un dış politikadaki notu düştü, uluslararası düzeydeki olmayan karizması daha beter çizildi. Bu film henüz bitmiş te değil. Birkaç ay önce Paris’te büyükelçileriyle yaptığı geniş kapsamlı toplantıda, onlara “buldukları mekanlarda yerel medyalara tavırlarında Çin ve Rusya örneklerini tercih etmelerini” tavsiye etti. Pes! Neyseki büyükelçiler içinde hala solcu, onurlu, oyunu kurallarına göre oynamak taraftarı büyükelçiler de var: Haber onlar sayesinde geçmiş yıllarda Le Monde gazetesinden ayrılan yetenekli gazetecilerin kurduğu Mediapart haber sitesine ulaştı ve kamuoyu bilgilendi. Macron’un “çift dili” bir de böyle ortaya çıktı.

Macron bu alandaki tek “kurban” değil ; Rusya Federasyonu Savunma Bakanı da mizahçıların elinden kurtulamadı : Sergei Shoigu’dan “Shoiguvat” veya “şoiguvati” fiili yaratıldı : Anlamı mı ? İşte : “Gerçekte her şey ters giderken (herşey Çarşamba pazarına dönmüşken) herşeyin yolunda gittiğine inandırmak.” Fransızcasıyla : “Mais un autre homme politique subit le même sort : il s’agit de Sergueï Shoïgu, le ministre russe de la Défense. Il est à l’origine du verbe ‘shoiguvat’ ou ‘shoiguvati’ qui signifie faire croire que tout va bien alors qu’en réalité, c’est le bazar. Ce proche de Poutine est supposé ne pas oser dire la vérité au maître du Kremlin sur les difficultés rencontrées par l’armée russe sur le terrain.”

Yeni kelimeler uydurulursa bildiririm. Ukranyaca ve ruscaya iyi çalışmalı. Ukranya ve Rusya derslerine de.

(Aralık 2022'de yazıldı.)

AMERİKA AMERİKA VE BAŞKAN

24 Şubat 2022'den günümüze geçen zaman içinde ABD'nin, Ukranya Başkanı Volodimir Zelenski'ye güveni sarsıldı. Zelenski'nin kimi konuda ABD'ye bilgi vermeden eyleme kalkışması, Moskova'daki suikast, Moldovya'da Rusya yanlısı televizyon vericisinin bombalanması, Kırım Köprüsü'nün kısmen havaya uçurulması, vb. ABD tarafından iyi ve hoş karşılanmadı. Artık ABD Ukranya Başkanı'na her konuda güvenmiyor. Savaşın ilk 303 gününde birkaç defa Zelenski'nin provokatif türdeki eylemlerini beğenmediğini açıkça sergileyen ABD kimi konuda, Zelenski'ye artık bilgi vermeyerek de güvensizliğini somutlaştırdı. Örneğin Rusya Savunma Bakanı'nın çepheye teftiş için gelmesini bildirmede.

Ama ABD Zelenski'den de vazgeçemiyor. Çünkü Zelenski bir anlamda sadece kendisi ve ülkesi için değil aynı zamanda ABD için de savaşıyor. Bir anlamda savaşın taşeronu. ABD "çocuklarını" savaşa göndermeden Rusya ordusunun önünü Ukranyalılarla kesmeye uğraşıyor.

ABD savaştan kârlı çıkmak istiyor : Örneğin savaşla birlikte Avrupa devletlerinin enerji alanında Rusya'dan uzaklaşmalarını sağladı. Bu durumun sürmesini istiyor. Almanya Rusya ile enerji alanındaki elverişli koşullardaki işbirliğine nokta koyuyor. ABD'den daha pahalıya doğal gaz satın alıyor. Kim kârlı ?

ABD kazanıyor birkaç alanda birden : Hem doğal gazı daha pahalı satarak. Hem alman ve fransız sanayi ürünlerinin maliyetinin yükselmesi nedeniyle birkaç işkolunda, örneğin otomobilde, rekabet şansı biraz daha artıyor.

Gözden kaçırmamız gereken bir nokta var : Birçok alanda ABD ile Almanya, ABD ile Fransa arasında uluslararası pazarlarda, karşılıklı alış-verişte ve / veya başka devletler veya şirketlerle alış-verişte son derece ciddi bir rekabet sürüyor. ABD'nin kendi ürünlerinin satışında veya yabancı şirketlerin ABD'ye yatırım yapmasında teşvik edici ve rekabet edilmesi neredeyse olanaksız yöntemleri pek çok. Son aylarda Fransa'da yatırım yapmaktan vazgeçip, elverişli koşullar ve teşvik edici olanaklar (örneğin fabrikanın kurulacağı arazinin hediye edilmesi gibi, vergi indirimi, belli bir süre vergi bağışıklığı, vb.) elde ederek ABD'ye yatırım yapan Hintli şirketler var...

Avrupa devletleri doğal gazı artık Rusya'dan değil Amerika'dan ve daha pahalı almak durumunda kalarak hiç istemedikleri bir şekilde ABD'ye bir de bu alanda bağımlı hale geldiler.

ABD öteden beri olduğu gibi uzun dönemdeki hedefini, Rusya Federasyonu'nun zayıflaması, çok sayıdaki cumhuriyetin Federasyon'dan birer ikiye ayrılması, Federasyon'un parçalanması hedefini gündemde tutuyor. Bu anlamda Ukranya'nın bir tür koç başı gibi Rusya'ya saldırmasını belki biraz tereddütle, şüpheyle, ikircikli bile olsa yine de destekliyor. Ukranya nereye kadar gidebilirse oraya kadar diyerek. Ama üç kere dikkat , "kırmızı çizgileri", "eylemlerin boyutlarını, sınırlarını", kullanılacak silahları kendisinin belirlediği ölçü-ler-de.

ABD ile Ukranya'nın savaş konusunda her alanda anlaşmaları söylenemez. Ukranya ve ABD savaşta izlenecek taktik açısından da aynı yolda değiller : Ukranya saldırısını, savaşı Rusya içlerine kadar götürmek, Rusya kasaba ve kentlerini bombalamak ve bu işler için gerekli silahları ısrarla istiyor. (Fırsat bulunca bombalıyor, ama üstlenmiyor, 26 ve 27 Aralık 2022'de yaptığı gibi.) ABD Ukranya'nın doğrudan doğruya Rusya'ya saldırmasının savaşın

coğrafi boyutlarını genişletebileceğinden, çatışmaları ve kayıpları yoğunlaştırabileceğinden, şimdilik, çekindiği için karşı. Bu nedenle Ukranya'ya hep "kendini koruması için" silah verdiğini iddia ediyor. "Hücum" kelimesini kullanmıyor. "Ukranya için adil bir barış" isteğine vurgu yapıyor. Bu nedenle Ukranya devletinin sınırları içinde kalan kısa hedefleri vuracak misiller, füzeler hediye ediyor. Uzun menzilli olanların menzilini kısaltıyor.

Aralık 2022'de Zelenski'yi kabul eden Biden'in görüşmeleri sırasında ve sonraki basın toplantısında başını dizindeki veya önündeki notlardan kaldırmadığı gözünüzden kaçmamıştır. Zelenski'ye güvenilmiyor, ayrıca Biden'in artık gelenekselleşen bir dil sürçmesiyle içinden çıkılmaz bir duruma düşülmek istenmiyor.

ABD Kırım konusunda da Zelenski'den farklı düşünüyor. "Ulusal Şef" "Kırım Fatihi" ve benzeri sıfatlarla T büyük harfle Tarih'e geçmek niyetini, arzusunu gizleyemeyen Zelenski, Kırım'ı geri almak niyetini birkaç kez dillendirdi. Oysa Biden barışa gidilmesi için yapılacak görüşmelerde "2014 sonrası sınırların konuşulmasından" söz ederek Rusya'nın on yıl önce topraklarına kattığı Kırım'ı "rus malı" olarak gördüğünü dolaylı bir biçimde de olsa açıkladı. ABD Rusya'dan sonra bir de Ukranya gibi "kendisini Ukranya malı dev aynasında gören bir dev-let"le sürekli muhatap olmak, onun dertleriyle de uğraşmak istemiyor. Dahası ABD atom bombası ve benzeri son derece korkutucu ve sınırsız tahribatıyla büyük felaketlere yol açacak silahların kullanılmasına zemin hazırlamak ta istemiyor. ABD Rusya'ya bizzat yönlendirdiği bir "ders" verilmesinden yana mutlaka. Ama bu "ders", en azından şimdilik, daha fazla sürmemeli. ABD "dersi" verenin Zelenski değil "Amerika" olmasını da istiyor. Rusya'nın parçalanması ise uzun dönem (belki elli yıllık, belki yüz yıllık) hedefi olarak bekleyebilir. Zelenski mutlaka Tarih'e geçecek ama bu da sınırlı olmalı. ABD'nin saldırı başladığında Zelenski'ye bir uçak gönderip Ukranya'dan

çıkarmayı teklif ettiğini anımsayalım. Ukranya'nın doğusundaki iki küçük "vilayet" ve hatta Ukranya'nın tümü ABD için tayin edici önemde stratejik bir hedef değil. Zelenski'nin "kahramanlığı" belki hayranlık doğurucu ama ülkesinin harabeye döndürülmesinin sorumlularından biri olduğu da unutulmuyor ve tahribata artık bir son verilmesi de arzulanıyor. Zelenski'nin Rusya ile sorunları barışçıl bir biçimde çözmemesi ve hele 2015'te Minsk'te Almanya, Fransa ve Rusya ile imzalanan anlaşma hükümlerini uygulamaktan vaz geçmesi afedilmiyor. Zarar ve ziyanda da bir noktada durmasını bilmeli. Biden'in, ABD'de Zelenski'yle görüşmesinde, Ukranya için "adil barış" istediğini vurguladığını da bir kez daha anımsatmalıyım. Nihayet ABD ve ABD yurttaşları, bilhassa vergi ödeyenleri, Ukranya'ya her yıl kırk veya elli milyar dolar yardım yapmaktan bıkebilir. Az para değil hani. ABD için bile !

Dahası 2022 Aralık ayının son günlerinde olduğu gibi ABD bile beklenmeyen iklimsel bir felaketin kurbanı olabilir. Mali olanaklarını kendisi ve yurttaşları için saklamayı, kullanmayı tercih edebilir. Kar felaketi sonucu yeni bir "buzul çağına" girilmesi tehlikesi yanında, 25 ve 26 Aralıkta televizyon ekranlarında tanık olduğumuz gibi kimi yurttaşın karnını ve ailesini doyurmak için süpermarketleri yağmalaması ve benzeri olaylar da korkutuyor. ABD ne kadar güçlü olursa olsun kimi felaketin üstesinden gelemeyebilir.

Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) ile Tayvan arasındaki gerginlik te 25 Aralıkta ve hemen sonrasında bir üst düzeye çıktı : ÇHC 71 uçakla Çin Denizi semalarında askeri tatbikat yaptı. Tayvan askerlik süresini uzatma kararı aldı. ABD, Tayvan ile anlaşmasına göre, Tayvan'a saldırı halinde asker göndermek zorunda kalacak. 21 Ekimde CNN'deki söyleşisinde Biden bunu bizzat doğruladı. Askerden önce ABD'nin Tayvan'a para yardımı sürüyor : 2023'te 2 milyar dolar yardım öngörülüyor. ABD istediği kadar güçlü olsun

bu kadar devlete ve siyasi örgüte askeri ve para yardımını sürdürmeyebilir. Tayvan ile Ukranya arasında tercih yapmak zorunda kalabilir. Uzmanlar böyle bir ikilem durumunda ABD'nin Tayvan'ı tercih edeceğini ileri sürüyorlar.

Ukrayna'nın ABD'nin Afganistan'ı, Somali'yi ve Lübnan'ı nasıl terkettiğini anımsaması kendi geleceği açısından gerekli gibi.

Nihayet ABD'nin tarihi ve çok derinden ilerleyen ve siyaset sahnesinde ve birçok siyasetçinin bilinçaltında ve / veya bilinçüstünde hep varolan izolasyonist politika eğilimi de yeniden canlanabilir, canlandırılabilir. Bir kez daha "yaşlı kıta" Avrupa ve bıktıran dertleri yüz üstü bırakılabilir.

İşte o zaman ve sıraladığım nedenlerle bir komşunun, her alanda anlaşamazsanız bile, kilometrelerce ötedeki bir "müttefik"ten daha yararlı olduğunu anımsarsınız. Komşuya küsülmez. Komşuya küsülmemeli. Dersiniz. Umarım çok geç olmaz.

Ukranya tarihi uzmanı bir Fransız bilim adamının yazdığı şu gözlem çok yerinde gibi : "Ukranya ve Ukranyalıların en büyük şanssızlığı, 1991'de yeniden bağımsızlık elde edildikten sonra, Rusya Federasyonu Başkanı ile eşit eşite konuşacak, karşılıklı dertleri, sorunları, anlaşmazlıkları anlaşarak çözecek düzeyde yetenekli bir Başkan'a sahip olamamasıdır."

Bilmem burada Volodimir Zelenski'ye bir komşu olarak (Türkiye Ukranya'ya o kadar da uzak sayılmaz hani) "İş tadında bırakmak gerek" deyişini anımsatabilir miyiz ? Bir savaşı bitirmek ve barışı kazanmak ta niçin Tarih'e geçmenin bir yolu olmasın ?

Ukranya'da Zelenski'nin çevresindeki sözü dinlenenlerin ve Zelenski'nin yakını Ukranyalı oligarklardan kiminin, Başkan'a "Savaş çok sürdü, artık bir uyuşma, bir anlaşma yolu bulunmalı ve çatışmalara son verilmeli" dedikleri Aralık 2022'de Fransa'nın

kulağı en delik radyolarından RFI'nin (Radio France Internationale) Rusça yayınlarına yansıdı.

Ukranya'nın ABD'den ve diğer birkaç zengin devletten yardım "dilenerak" savaşı sürdürmesinin bir tür intihar olacağı söyleniyor. Çünkü böyle giderse Rusya Ukranya'yi bir harabeye çevirecek. Rusya'nın daha önce Suriye'de uyguladığı yöntemleri Ukranya'da da kullanacağına ve hatta kullanmaya başladığına da kesin gözüyle bakılıyor. Tahribat ve katliam durdurulmalı.

(20-27 Aralık 2022'de yazıldı.)

GELİNER NOKTA: KEMİĞE DAYANAN

Ukranya-Rusya savaşı sadece bu iki devlet yurttaşlarını perişan etmiyor. Komşuların ve daha ötedekilerin de savaştan etkilendikleri açık. Savaşın etkileri birçok boyutlu.

Savaş sonuçlarının doğurduğu olumsuzlukların Avrupa devletlerinde ve diğerlerinde hemen, hatta kimi kez daha önceden, gaz, petrol ve benzin, buğday en başta tahıl ürünlerinin ve daha pek çok ürünün, hizmetin, şeyin fiyatına anında yansıtılması sonucu yurttaşların alım gücü azalıyor. Kimi yerde bazı ürün bulunamıyor. Gaz ve elektrik kesintileri olabileceği söyleniyor.

Fransa'da olduğu gibi, birçok ülkede, kimi üründe kıtlık korkusuyla, bir an önce temel gıda maddelerini depolamak arzusuyla müşterilerin bir yerine dört almasıyla, dağıtımdaki geçikmeler ve benzeri sorunlarla süpermarketlerde, bakkalarda birçok raf artık bomboş. En ucuz ürünlerin raflarının tamtakır olması dar gelirliilerin, yoksulların en temel gıda ürünlerine ilgi gösterdiklerinin işareti. Pahalı ürünlerin raflarıysa dolu. Noel ve Yeni Yıl kutlamalarından sonra yeni tür gelişmeler olabilir. İflaslar sürebilir. Artabilir. İşsizlik ve yoksulluk ta. Kızgınlık ta. İsyen da.

Aralıksız fiyat artışlarına dayanmak mümkün değil. Kasapta, peynircide, fırında fiyatlar her gün artırılıyor.

Müşterinin fiyatı artan malları artık satın al(a)maması üzerine kimi süpermarket yöneticisi ürün fiyatını artıran üretici şirketlerden mal alımına ara veriyor.

Daha düşük fiyatlı, az kaliteli, kimi kez kötü kaliteli ve sağlığa zararlı malların tercih edildiği görülüyor.

Müşterilerin “ucuz” diye tercih ettiği kalitesiz ürünlerin tüketimi yeni sağlık sorunları doğuruyor. Fransa’da birkaç ay önce kalitesiz, “kötü kaliteli” “pizza” ve benzeri “hazır yemek” tüketiminden ölenler bile oldu.

Kimi ürün artık alış-veriş listelerinden siliniyor.

Rusya-Ukranya savaşının olumsuz sonuçlarından buğday hasadının zamanında ve hakkıyla yapılamaması ve diğer yan etkiler üzerine buğday ve tahıl ürünlerinin fiyatlarının artmasıyla un, makarna ve benzeri temel gıda maddelerinin fiyatının çok yükselmesine de değinmeli.

Savaşla birlikte artan / artırılan benzin, gaz ve tahıl fiyatları sonucu buğday satın alamayan, nüfusu için yeterince üretemeyen devletlerde “buğday isyanları” bile başladı:

Birkaç ay önce Sri-Lanka’daki başkaldırı, ülke yöneticilerinin alaşağı edilmesi bunun bir ilk işaretiydi.

Benzer nedenlerle başka ülkelerde de ciddi gösteriler yapıldı.

Başkaldırı türündeki eylemler birbirini izliyor. Daha zorluları da kapağa dayanabilir.

1980’lerin ortasında Magrip’te ve 2010’da yine Magrip’te ve öncelikle Tunus’ta başlayan ve “Arap Baharı”na yol açan gösterilerin belirleyicisi bulgur, un ve ekmek fiyatlarının artırılmasıydı. Anımsamakta yarar var.

Yoksulun bulguru ve ekmeği de, unu ve makarnası da elinden alınırsa çocuklarını nasıl doyuracak? Mesele burada.

Enerji kaynaklarında, özellikle gaz ve petrolde Rusya’ya ciddi oranlarda bağımlı Almanya Federal Cumhuriyeti’nin anlı şanlı

sanayiini ve genel olarak bütün ekonomisini daha zorlu ve epey dertli günler bekliyor.

Fransa sanayini de, diğerlerinininkileri de.

Gelecek hayra alemet değil.

Tedbirimizi elden bırakmayalım.

Kışı unutmuyoruz.

Ukranya-Rusya savaşı sürecektir gibi.

BARIŞ KARIŞ KARIŞ

Susuz, doğal gazsız, tahılsız, petROLSÜZ Almanya'nın, Avusturya'nın, Finlandiya'nın ... Katar'ın, Birleşik Arap Emirlikleri'nin, Suudi Arabistan'ın, Lübnan'ın, İran'ın, Türkiye'nin, Suriye'nin, İsrail'in, Irak'ın, Ukranya'nın, Rusya'nın, Batı'nın ve bölgemizin diğer devletlerinin, bu devletlerin yurttaşlarının yaşama şansı ne kadardır?

Suya, doğal gaza ve petrole ihtiyacımız giderek artıyor. Bu ihtiyaç ve daha birçok etken dünyada olduğu gibi bölgemizde de bütün sorunlara barışçıl çözüm bulunmasını dayatıyor : Çok geç olmadan.

Önce Ukranya ve Rusya'ya barış. Sonra savaş olan her ülkeye, her mekana. Evet önce barış.

Barış için dış gelişmelerin, dış dinamiklerin nasıl bir ivme kazanacağını zaman içinde göreceğiz.

Barış sadece Batı'ya, Avrupa'ya, Amerika'lara değil, bütün kıtalardaki ve Mezopotamya'nın içindekileri ve onları paylaşan devletlerdeki oluşumlara ve gelişmelere de bağlıdır.

Bölgemizde, kadim Ortadoğu'da, siyasetin kuralları başka türlü çalışıyor. Başka biçimlerde işliyor. Batı'da, hele Avrupa'larda ve Amerika'larda görülen, yaşanan, öğrenilen ve / veya öğretilen siyasetbilimine ve onun ileri sürdüğü ilkelere bazen hiç uymuyor.

Siyasetin bir bilim olmadığını da geçerken yineleyeyim.

Bu topraklarda batıcı, avrupalı, amerikancı ölçütlerle siyaseti açıklamak kimi zaman çok zor, kimi zaman ise hiç mi hiç mümkün değil.

Çünkü bu topraklarda akrabalık, yol arkadaşlığı, tarikat kardeşliği, hemşerilik ve buna benzer bir dizi unsur da siyasette, siyasi gelişmelerde ve onların güdüm ve denetlenmesinde belirleyici roller oynayabiliyor. Bu coğrafyada siyaset yapmak zordur ama ve ne iyi ki siyasetin önünü açan kimi unsurlar da her yerde bulunan cinsten değildir. Bazen çok kolayca bulunabilir, bulunabiliyor. Bu unsurlar, yerinde ve gerektiği biçimde kullanıldıklarında bütün kapıları açabiliyor. Ve o zaman birdenbire güneş doğuyor gecenin kapkaranlığında.

Bugün böylesi bir döneme girdiğimiz söylenebilir mi? Bilemiyorum. Gönül istiyor ama.

Barış arzusu bölgemizde geniş bir biçimde yaygınlaştı, yaygınlaşıyor. Elbette siyaset yaptığını iddia eden kimi siyasetcinin ve “kamuoyunun nabzını” tuttuğunu ikide bir yineleyen kimi gazetecinin, köşe yazarının bu tür haykırışları duy(a)madıklarını biliyorum. Biliyoruz. Ama onlar duymuyor diye bu haykırışlar yankılanmıyor anlamına da gelmiyor.

Barış sıcak bir arzudur. Bir özlemdir :

Ana ve babalar çocuklarını, kız ve erkek, yeşertmek, büyütmek, evlendirmek, çoluk çocuk sahibi olmasını görmek ister.

Çocuklar, kız ve erkek, ana ve babalarını isterler.

Yar sevgilisine kavuşmak ister, sevgili yarına.

Barışa herkesin, hepimizin ihtiyacı var. Ülkemizin, ormanlarımızın, nehirlerimizin, kuşlarımızın, gökyüzümüzün.

Barışı kazanmak aynı zamanda kalkınmak için, büyümek ve gelişmek için dev adımlar atmak demektir.

Bu coğrafyanın yoksul ülkelerinin yoksul çocuklarının topa tüfeğe ihtiyacı yok, kaleme ve ekmeğe ihtiyacı var. Daha çok kitap okumaya, sinemaya gitmeye, sevgilisini koluna takıp ana ve baba caddelerde bir tur atmaya. Sevgilisine bir gazoz ısmarlamaya. İki çay bir simit yerine, iki çay iki simit yemeye.

Askeri giderlerin azaltılması üzerine elde edilecek zenginlik sayesinde Kastamonu, Kütahya, Adapazarı, Çanakkale, Zonguldak, Muğla, Artvin, Uşak, Tekirdağ'daki yurttaşlarımızın giysiden yiyeceğe, yakaktan bakıma ve sağlığa binbir ihtiyacı karşılanacaktır.

Olası doğal felaketslere karşı köylere ve kasabalara, kentlere ve devkentlere cankurtaranlar alınabilecektir.

Orman yangınlarını en kısa zamanda söndürebilmek için orman köyleri ve kasabaları gerekli araç ve gereçlerle donatılacaktır.

Daha çok futbol sahası inşa edilecektir, daha çok futbol topu alınacaktır, daha çok futbolcu lisans çıkarabilecektir.

Daha çok kadın, daha çok erkek, daha çok çocuk spor yapabilecektir.

Kadınlarımız ve erkeklerimiz daha kırkına varmadan seksen yaşındaymış gibi davranmayacaklardır.

Elli yaşındakiler “Çok yaşlandım” demeyeceklerdir.

İnsanlarımız daha uzun ömürlü olacaklardır. Hayatın tadını çıkarmaya da zaman ayırabileceklerdir.

Bir parça mutluluk insanlarımıza çok görülmesin.

Çocuklarımız ve torunlarımız ölmesinler, bilim kadını ve bilim adamı olsunlar, şair, yazar, sanatçı, siyasetçi, sendikacı, işçi, gazeteci, memur, esnaf, tüccar, futbolcu olsunlar. Avarelik

yapsınlar. Aşık olsunlar. Aile kursunlar. Çoluk çocuğa karışsınlar.
Kısacası olsunlar. Var olsunlar.

M. ŞEHMUS GÜZEL

RUSYA - UKRANYA

24 Şubat 2022, 4.35

ekitap.ayorum.com